

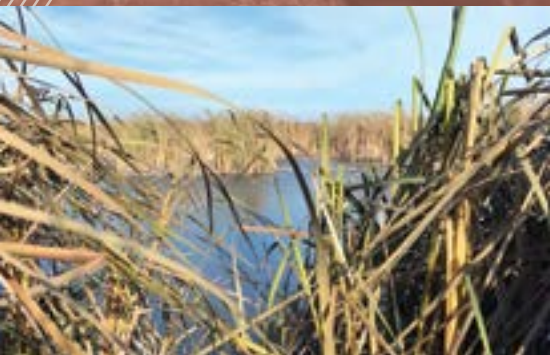
ပုဒ်မဒ်နီအီလ၊ မိကျိန်, ကညိကျိန်,
ဆိပ်မဉ်လံာ်ကျိန် ဒီး စပုဉ်ကျိန်သုလီ !

တၢ်စးထီၣ်စူးကၢ်ဟံလီၤအီၤဖဲ လၢစးပတုဘၣ်

2023

ပၢ်တုၤဆူ လၢအူဖျိာ် 30 သီ, 2024

မံာ်နီၣ်စိထံာ်
တၢ်လူၤခး
ထီၣ်ဒ့ၣ်ထံ
တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ကျၢတဖၣ်

DEPARTMENT OF
NATURAL RESOURCES

> www.mndnr.gov/hunting

ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤ
တၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်
သးဂဲၤအံၤ

#**huntmn**

ပုလူခးထိန်ဒုန်ထံတဖန်

ခါဆူညါပုဟးခးတၢ်ဖိတဖန် သန့အသးလာနု၊ လၢကဒိသဒါ ထံကျါတၢ်မူတၢ်မဲ
စၢသွဲၣ်ပြီလီၤသး ချ့သဒံးတဖန် အတၢ်ရၢလီၤသးန့ၣ်လီၤ ... မၤလၢပွဲၤနမူနဒါတက့ၢ်.

- ✓ မၤကဆဲကဆီ ထံကျါတၢ်မုၢ်တၢ်ဘိတဖန်, တၢ်ဖိတၢ်လံၤ
တဖန် ဒီးကပံာ်အိၣ်လၢ တၢ်ပီးတၢ်လီတၢ်စုကဝဲၤတဖန်, ချံ,
တၢ်ကူတၢ်ကၤ, ထွံၣ် ဒီးသိလ့ၣ်တဖန်ခဲလၢာ်အလီၤတက့ၢ်.
- ✓ မၤသးကွံာ် ထံခဲလၢာ်လၢ ချံဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီတဖန်အပူၤ
ဒီးထူးထီၣ်ကွံာ် တၢ်မၤသးကွံာ်ထံနီၣ်ဆိုး (drain plug)
ဖဲစိာ်ဆုၢတၢ်အခါတက့ၢ်.
- ✓ တချုးဟးခးတၢ်လၢ ထံလီၢ်ကဝီၤအဂၤတဖန်အပူၤအခါ,
မၤဃုထီ တၢ်ကိးမံၤ အစၢၤကတၢ် 5 သီတက့ၢ်.

မၤလိသ့ၣ်ညါအါထီၣ်သးဖဲ www.mndnr.gov/ais

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တဖၣ်

လဲးစ့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ	5
2023 တၢ်အခူအခါ မ့ၢ်နံၤတဖၣ် ဒီး တနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တဖၣ်	6
ထီၣ်တၢ် အခူအခါတဖၣ်	7
သးစၢ် တၢ်ဟးခးတၢ်	8
စဲဟ့ၣ်ထီၣ်ဒိၣ်(Sandhill Crane)	9
တၢ်ထၢဖျိၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ(HIP)	10
တၢ်သံကျိၤ ဘၣ်ထွဲဒီး လဲးစ့ၣ်တဖၣ်	10
ထီၣ်ဒုၣ်ထံ တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢထီၣ်ရီၤတဖၣ်	12
တၢ်ဒုးအိၣ်ဒုးအိၣ် ဒီး တၢ်အိၣ်ဘျး လီၤကဝီၤတဖၣ် လၢထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ်	16
မံၣ်န့ၣ်စိထၣ် ထီၣ်ဒုၣ်ဒီးထီၣ်တၢ် လၢပၢ်ဃုာ်ဒီးအဂီၢ်တဖၣ်	18
ဒဲခိးတၢ်တဖၣ် လၢပုၤခးတၢ်ဖိအတၢ်ဆိၣ်သးမးတဖၣ်အဂီၢ်	24
ကီၢ်စံၣ်လီၤအိၣ်ကဒုတဖၣ် လၢအအိးထီၣ်သးလၢ တၢ်ဟးခးထီၣ်တၢ်အဂီၢ်	24
ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢတဖၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကျိၢ်တံၢ်	28
တၢ်ခးတၢ် အဆၢကတီၢ်တဖၣ်	30

မံၣ်န့ၣ်စိထၣ်ကီၢ်စံၣ်ထီၣ်ဒုၣ်တၢ်ဂီၤခိၣ်ကျဲး

ကျိၣ်စုတဖၣ်လၢတၢ်ဃုာ်အိၣ်ခိၣ် မံၣ်န့ၣ်စိထၣ်ကီၢ်စံၣ်ထီၣ်ဒုၣ်တၢ်ဂီၤခိၣ်ကျဲးတဖၣ် အတၢ်ဆါတၢ်ပူၤန့ၣ် ဟ့ၣ်တၢ်လၢာ်ဘျၢလၢာ်စ့ၤ လၢ ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဃုာ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါအဂီၢ်, တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤ ဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်မဲၤညါနီၣ်အိၣ်အလီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ, တၢ်အံၤမၤဂ့ၢ် ထီၣ် တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်လၢ ထီၣ်ဒုၣ်ထံအိၣ်လၢကီၢ်စံၣ်အပူၤ ဒီးထီၣ်ဒုၣ်ထံသုးလီၤသုးကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်လူဝုထီၣ်ဒုၣ်မံၤ (Blue-winged teal)အဂီၢ် ဘၣ်တၢ်တုအီၤလၢ Jim Caturia, Cannon Falls, မံၣ်န့ၣ်စိထၣ်

ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤတဖၣ် လၢအအိၣ်ဖဲ ထီၣ်ဒုၣ်ထံ အဂီၢ်အကျိၤတၢ်ဒုးန့ၣ် လံာ်ကဘျးပၤ ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤတဖၣ် လၢအအိၣ်ဖဲ ထီၣ်ဒုၣ်ထံ အဂီၢ်အကျိၤတၢ်ဒုးန့ၣ် လံာ်ကဘျးပၤ 18-23 အပူၤ ဘၣ်တၢ်တုအီၤလၢ Richard LeMaster, Stackpole Books. www.stackpolebooks.com. တၢ်စုးကါအီၤအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး.

တၢ်ထူးထီၣ်ရၢလီၤလံာ်အံၤ ဒီးန့ၣ်ကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲတနီၤ ဒီဖျိ တၢ်ဘီးဘၣ်ရၢလီၤ စုဟဲန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မံၣ်န့ၣ်စိထၣ်ကီၢ်စံၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်ဝဲၤကျိၤ တၢ်ဆဲးလီၤအမံၤလၢ ပနံၣ်ပီးလီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖဲမၤဆီၣ်ထွဲလၢတၢ်ဘီးဘၣ်ရၢလီၤအီၤတဖၣ်အလီၤဘၣ်, ဒီးတၢ်တူၢ်လီၤ တၢ်ဘၣ်ပံးမူပံးဒါဟဲအိၣ်ထီၣ်အသးလၢ တၢ်သုၣ် ပနံၣ်ပီးလီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖဲမၤဆီၣ်ထွဲတဖၣ်အံၤအပူၤဘၣ်.

ဆိပ်ထွဲမ၊စၢ၊ ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အမ၊စၢ၊ ပှၤသးစၢ်လၢ ကဟးထီၣ်လၢ တၢ်ချ့တဖၣ်တက့ၢ်.

နတၢ်ဟ့ၣ်မၤဘူၣ်တၢ်ဆူ No Child Left Inside န့ၣ်
ဟ့ၣ်လီၤကျိၣ်စ့ တၢ်ဆိပ်ထွဲမ၊စၢ၊တဖၣ်ဆူ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲတဖၣ်
လၢအမ၊စၢ၊ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကထံၣ်သ့ၣ်ညါကလၢၢ်ဘၣ် ခိခိၣ်ပှၤလၢ်ကျါ
တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်လီၤ.

မၤလိသ့ၣ်ညါအါထီၣ်သး ဒီး ဟ့ၣ်မၤဘူၣ်တၢ် တနံၤအံၤတက့ၢ်-

mndnr.gov/kidsoutdoors

m DEPARTMENT OF
NATURAL RESOURCES

ထီၣ်ဒုၣ်မံၤအခုအခါဆိ တၢ်ခးတၢ်အတၢ်တြိယာ်တဖၣ်

ထီၣ်ဒုၣ်မံၤအခုအခါဆိ ပှၤခးတၢ်ဖိတဖၣ် ဟးခးထီၣ်ဒုၣ်မံၤလၢ ဘုမံၤဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်အိၤတဖၣ် အမံးလၢ်
တမံးလၢ်တတၢ် အပူၤအတၢ်အပူၤ လၢအအိၤထီၣ်အသးလၢတၢ်လူၤခးတၢ်အဂီၢ် ဖဲလံးခွံၣ်နီၣ်လီၤကဝီၤလၢတၢ်ပာ်လီၤဆိအိၤ
(Leech Lake Reservation) အတၢ်လီၤအဆၢတဖၣ်ဖဲထီၣ်ဒုၣ်မံၤအခုအခါဆိအံၤအဆၢကတီၢ် တသ့ဘၣ်
(စဲးပတုဘၣ် 2-6). လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဆူညါအဂီၢ်, ဆဲးကျိးဘၣ် လံးခွံၣ်နီၣ် (Leech Lake) အိၣ်ကွဲးဝံၣ်ကရူၢ်
(Band of Ojibwe) (www.llojibwe.org) တက့ၢ်.

လဲးစုဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထီၣ်ရီၤ

ထံၤလီၤကီၢ်ဖိဒီးပုၤတမ့ၢ်ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ ပုၤလူၤခးထီၣ်ဒုဉ်ထံၤလၢအသးအိဉ် 16 နံဉ်တဖဉ် မ့တမ့ၢ်ဆူအဖိခိဉ်တဖဉ် ကဘဉ်အိဉ်ဒီးလဲးစုဉ်လၢလၢ် 1 ခါန့ဉ်လီၤ- (တၢ်အပူၤတဖဉ် တပၣ်ဃုဉ်ဒီး တၢ်ဟ့ဉ်လီၤတၢ်အလဲလၢအဟံၣ်ဖိခိဉ်အိဉ်သးတဖဉ်ဘဉ်.)

အလဲ	လဲးစုဉ်	သးနံဉ်
\$13.50	ပုၤသးပုၤ ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ကွဲဖိ	65 နံဉ်ဒီးဆူအဖိခိဉ်
\$5	ပုၤသးစၢ် ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ကွဲဖိ	16 နံဉ် ဒီး 17 နံဉ်
\$22	ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ကွဲဖိ	18 နံဉ် ဆူ 64 နံဉ်
\$19	ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ 72 နံဉ်ရံဉ် တၢ်လိာ်ကွဲဖိ	18 နံဉ် ဆူ 64 နံဉ်
\$41	ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ နီၢ်တကၤ တၢ်လိာ်ကွဲတဖဉ်	18 နံဉ်ဒီးဆူအဖိခိဉ်
\$57	ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ တၢ်စူးဖိဉ်လိာ်သး တၢ်လိာ်ကွဲတဖဉ်	18 နံဉ်ဒီးဆူအဖိခိဉ်
\$100	ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ နီၢ်တကၤ စူဖဉ် တၢ်လိာ်ကွဲတဖဉ်	18 နံဉ်ဒီးဆူအဖိခိဉ်
\$126	ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ တၢ်စူးဖိဉ်လိာ်သး စူဖဉ် တၢ်လိာ်ကွဲတဖဉ်	18 နံဉ်ဒီးဆူအဖိခိဉ်
တၢ်အပူၤတဖဉ် ကလီၤဆီဝဲဒဉ် လၢသးနံဉ်လၢအဖိခိဉ်န့ဉ်လီၤ	ပုၤသးစၢ် တစိးသး တၢ်လိာ်ကွဲဖိ	
တၢ်အပူၤတဖဉ် ကလီၤဆီဝဲဒဉ် လၢသးနံဉ်လၢအဖိခိဉ်န့ဉ်လီၤ	ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ တစိးသး တၢ်လိာ်ကွဲတဖဉ်	
\$5	ပုၤသးစၢ် တမ့ၢ်ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ကွဲဖိ	16 နံဉ် ဒီး 17 နံဉ်
\$75	ပုၤတမ့ၢ်ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ 72 နံဉ်ရံဉ် တၢ်လိာ်ကွဲဖိ	18 နံဉ်ဒီးဆူအဖိခိဉ်
\$102	ပုၤတမ့ၢ်ထံၤလီၤကီၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ကွဲဖိ	18 နံဉ်ဒီးဆူအဖိခိဉ်

တကးဒီးဘဉ် -

- ကီၢ်စၢ်ဖိဉ်ထီၣ်ဒုဉ်တၢ်ဂီၤခိဉ်ကျးတမံၤန့ဉ် လိာ်ဝဲဒဉ်လၢ ပုၤလၢအအိဉ် 16 နံဉ်ဒီးဆူအဖိခိဉ်တဖဉ်အဂီၢ်လီၤ. ကီၢ်စၢ်ဖိဉ်တၢ်ဂီၤခိဉ်ကျးတမံၤလၢတၢ်ဟ့ဉ်လီၤအီၤလၢအံဉ်လဲးတြီန့းအကျါကျဲန့ဉ် အဖိဝဲဒီးသဲးလၢ 45 သီအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဂီၤခိဉ်ကျးလၢအအိဉ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖဉ်, ဖဲဒီးန့ၢ်အီၤလၢလံာ်ပရၢန့ဉ်, ပုၤကဘဉ်ဆဲးလီၤမံၤ ဒီးကဘဉ်အိဉ်လၢ ပုၤခးတၢ်ဖိတဖဉ် အတၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်အပူၤလီၤ (\$25).
- HIP လံာ်အုဉ်သး လိာ်ဝဲဒဉ်လၢ ထီၣ်ဒုဉ်ထံၤ မ့တမ့ၢ် ထီၣ်သးလီၤသးကျဲ ပုၤခးတၢ်ဖိအိဉ်ဒီးလဲးစုဉ်တဖဉ်အဂီၢ်လီၤ. (ကွၢ် HIP တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲ လံာ်ကဘျံးပၤ 10 တက့ၢ်.)
- မံဉ်နံဉ်စိထဉ်ကီၢ်စိထဉ်ထီၣ်ဒုဉ်ထံၤ တၢ်ဂီၤခိဉ်ကျးတမံၤန့ဉ် လိာ်ဝဲဒဉ်လၢ ထံၤလီၤကီၢ်ဖိအသးအိဉ် 18 နံဉ် ဆူ 64 နံဉ်တဖဉ်အဂီၢ် ဒီး ပုၤတမ့ၢ်ထံၤလီၤကီၢ်ဖိအသးအိဉ် 16 နံဉ်ဒီးဆူအဖိခိဉ်တဖဉ်အဂီၢ်လီၤ. 72-နံဉ်ရံဉ် လဲးစုဉ်တဖဉ် ပာ်ဃုဉ်ဒီး ကီၢ်စိထဉ်ထီၣ်ဒုဉ်ထံၤတၢ်ဂီၤခိဉ်ကျး \$7.50 အံၤန့ဉ်လီၤ.
- တၢ်ပျဲဟ့ဉ်ခွဲးလီၤဆီ လၢထီၣ်တၢ်အဂီၢ် (ထံၤလီၤကီၢ်ဖိအသးအိဉ် 18-64 နံဉ်တဖဉ် ဒီး ပုၤတမ့ၢ်ထံၤလီၤကီၢ်ဖိမဲလၢာ်) လိာ်ဝဲဒဉ်လၢ လၢစဲးပတုဘျၢအခူအခါအံၤအဂီၢ်, \$4.
- တၢ်ပျဲဟ့ဉ်ခွဲးလၢ စဲဟ့ထီၣ်ဒိဉ်အဂီၢ် လိာ်ဝဲဒဉ်လၢ ကလံးစိးမုၢ်န့ဉ် ထီၣ်ဒိဉ် အခူအခါအဂီၢ် (ထံၤလီၤကီၢ်ဖိဒီးပုၤတမ့ၢ်ထံၤလီၤကီၢ်ဖိတဖဉ်) \$3.
- ပုၤလၢအလူၤခးထီၣ်ဒုဉ်ထံၤတဖဉ် လၢပနံဉ်တၢ်ကၤတၢ်လူၤခးတၢ်ထံၤလီၤကီၢ်ဖိတဖဉ်အပူၤ လိာ်ဝဲဒဉ်လၢကအိဉ်ဒီး ကီၢ်စၢ်ဖိဒီးကီၢ်စိထဉ် ထီၣ်ဒုဉ်ထံၤတၢ်ဂီၤခိဉ်ကျးတၢ်တူၢ်လၢာ်ပာ်ကျါခံမံၤလၢာ်, ဃုဉ်ဒီး တၢ်လိာ်ကွဲဖိလဲးစုဉ်တမံၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်ပျဲပူၤထဲ တမံၤန့ဉ်မုၢ်ဝဲ ဖဲမၤန့ၢ် ထီၣ်ဒုဉ်မဲလၢး (mallard) လၢပုၤဘျုးဒီးမၤနီဉ်ဃာ်အီၤတဖဉ်မၤန့ဉ်လီၤ.
- လဲးစုဉ်တၢ်ပျဲပူၤတဖဉ် ကအိဉ်ဝဲဒဉ်လၢဟီဉ်ခိဉ်လီၤကစၢ်,ပုၤမၤတၢ်လၢသးမုၢ်ပူၤ ဒီးပုၤအဂုၤတဖဉ်အဂီၢ်လီၤ. လၢလဲးစုဉ်တၢ်လိာ်ဘဉ် အလၢပုၤတဖဉ်အဂီၢ်, ကွၢ် 2023 တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဒီးတၢ်ဒီးထု တၢ်သိဉ်တၢ်ဘျုးတဖဉ်တက့ၢ်.

2023 တၢ်အခူအခါ မုၢ်နံၤတဖၣ်

တၢ်ခးတၢ် အဆၢကတီၢ်တဖၣ်

တၢ်ခးတၢ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ်လၢ စဲဟ့ထီၣ်ဒိၣ်(sandhill crane), ထီၣ်ရဲ(rail), ထီၣ်ဖြူၣ်ခဲး(snipe), ထီၣ်ဒုၣ်, ထီၣ်ဒုၣ်ထံခူး(coot), ထီၣ်မူတၢ်ဟံ(moorhen), ထီၣ်ဒုၣ်မကဲစၢၣ်(merganser) ဒီးထီၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ် တချုးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်န့ၣ် ပၢ်တူၤ မုၢ်န့ၣ်လီၤ လၢတၢ်အခူအခါဒီတကတီၢ်ညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ (ဘၣ်ဆၣ် ဖဲထီၣ်ဒုၣ်မံၤအခူအခါ လၢတၢ်ခးတၢ်အဆၢကတီၢ် လၢထီၣ်ဒုၣ်မံၤအဂီၢ် စးထီၣ်ဖဲ မုၢ်ဟံထီၣ်ကတီၢ် တဟံဘၣ်).

ထီၣ်ဒုၣ်မံၤအခူအခါ (ကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျီ)

အကလုာ်	အခူအခါ မုၢ်နံၤတဖၣ်	တနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ဟံပနီၣ်
ဘလူးဝ (Blue-winged), ကြိၣ် (Green-winged), ဒီး စုနမၢၣ် (cinnamon) ထီၣ်ဒုၣ်မံၤ	စဲးပတုဘၣ် 2-6 သီ ကီၢ်စဲၣ် ဒီတဘျီ	6 ဘၣ် (ဘလူးဝ, ကြိၣ်, ဒီး စုနမၢၣ် ထီၣ်ဒုၣ်မံၤ ခဲလၢ်ဟံပနီၣ်)

တၢ်ခးတၢ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ်- ထီၣ်ဒုၣ်မံၤအခူအခါကတီၢ်အခါ လၢတၢ်ခးထီၣ်ဒုၣ်မံၤအဂီၢ်မ့ၢ် မုၢ်ဟံထီၣ်တူၤမုၢ်န့ၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. လဲးစ့ၣ်, တၢ်ဂီၤခိၣ်ကျဲး, ဒီး HIP တၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်လၢထီၣ်တၢ်မံၤအခူအခါအဂီၢ်န့ၣ် ဒ်သီးသီးဒီးညါထီၣ်ဒုၣ်မံၤအခူအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါဘၣ်ဃး တၢ်တြီၤဃာ်လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ် လၢလဲးခွဲနီၣ် (Leech Lake) လီၤကဝီၤလၢတၢ်ဟံလီၤဆီဆီ အတၢ်လီၤအဆၢတဖၣ်အပူၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲလံာ်ကဘျီးဟ့ 4 အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ထီၣ်ဒုၣ် ဒီး ထီၣ်ဒုၣ်ထံခူးတဖၣ်

ထီၣ်ဒုၣ်, ထီၣ်ဒုၣ်ထံခူး, ထီၣ်ဒုၣ်မကဲစၢၣ် (MERGANSER), ထီၣ်မူတၢ်ဟံ (MOORHEN) (ထီၣ်ကဲလနီၣ်-GALLINULE)	အခူအခါ မုၢ်နံၤတဖၣ်
ကလံးစီး ဟီၣ်ကဝီၤ	စဲးပတုဘၣ် 23 - နီၣ်ဝုဘၣ် 21
လီၤခၢၣ်သးဟီၣ်ကဝီၤ	စဲးပတုဘၣ် 23 - အီးကထီဘၣ် 1; အီးကထီဘၣ် 7 - နီၣ်ဝုဘၣ် 26
ကလံးထံး ဟီၣ်ကဝီၤ	စဲးပတုဘၣ် 23 - အီးကထီဘၣ် 1; အီးကထီဘၣ် 7 - နီၣ်ဝုဘၣ် 26

ထီၣ်ဒုၣ်- တနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ဟံပနီၣ် မ့ၢ် 6 ဘၣ် တဘျီအါန့ၣ် ကယံၢ်မုၢ် တၢ်အကလုာ်လၢလံာ်အံၤဘၣ်- ထီၣ်ဒုၣ်မဲလၢ 4 ဘၣ် (မဲလၢးအဂီၢ် 2 ဘၣ်), ထီၣ်ဒုၣ်ဗူး 3 ဘၣ်, ထီၣ်ဒုၣ်ရဲးဟံး (redhead) 2 ဘၣ်, ထီၣ်ဒုၣ်ခဲဘးစံဘး (canvasback) 2 ဘၣ်, ထီၣ်ဒုၣ်သူ 2 ဘၣ်, ထီၣ်ဖူးထု (pintail) 1 ဘၣ်.

ထီၣ်ဒုၣ်စူး (scaup) တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤတနံၤတဘျီသ့ဝဲ ပၢ်တူၤအီးကထီဘၣ် 12 သီး; ထီၣ်ဒုၣ်စူး တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤတနံၤ 2 ဘၣ် ပၢ်တူၤတၢ်အခူအခါအံၤအကတၢ် လၢဟီၣ်ကဝီၤတခါစုၣ်စုၣ်အပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်တဟံၤဖျါထီၣ်အီၤန့ၣ် ပှၤဟံးန့ၢ် ထီၣ်ဒုၣ်တကလုာ် တုၤဆူ 6 ဘၣ် ပၢ်တူၤတၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ် တၢ်ဟံပနီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဝဲတစုသ့န့ၣ်လီၤ.

ထီၣ်ဒုၣ်ထံခူး ဒီးထီၣ်ဒုၣ်မူတၢ်ဟံ (ထီၣ်ကဲလနီၣ်) တနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ဟံပနီၣ်- တနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ဟံပနီၣ်မ့ၢ် 15 ဘၣ်. ထီၣ်ဒုၣ်မကဲစၢၣ် တနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ဟံပနီၣ်- တနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ဟံပနီၣ်မ့ၢ် 5 ဘၣ်လီၤ, ဟူးဒဲးထီၣ်ဒုၣ်မကဲစၢၣ်န့ၣ် တဘျီအါန့ၣ် 2 ဘၣ်ဘၣ်.

2023 တၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ် တၢ်ဟံပနီၣ် လၢတၢ်ခဲလၢာ်အဂီၢ်

တၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ် တၢ်ဟံပနီၣ်

တၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ် အတၢ်ဟံပနီၣ် လၢထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲးခဲလၢာ်အဂီၢ်န့ၣ် အါန့ၢ်ဒီး တနံၤဘၣ်တနံၤတၢ်ဟံပနီၣ် 3 စးန့ၣ်လီၤ.

ညီနီထိုင်တာအခုအခါ

အခုအခါ မုနီတဖန်	အကလုာ်	တနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ပာ်ပနီၣ်
ကလံးစီးဟီၣ်ကဝီၤ စဲးပတုာ်ဘၣ် 23 သီ တုၤ ဒံၣ်စဲးဘၣ် 22 သီ	ခဲနဒၣ်ထီၣ်တၢၤ, ဝဲးဖြးတုးထီၣ်တၢၤ, ကြးထီၣ်တၢၤ (brant) စနီထီၣ်တၢၤ, ဘလူစနီထီၣ်တၢၤ ဒီးရီးစဲးထီၣ်တၢၤ (Ross's)	ခဲလၢာ်ဟံၣ်ဖီၣ် 5 ဘၣ် 20
လီၤခါးသးဟီၣ်ကဝီၤ စဲးပတုာ်ဘၣ် 23 - အီးကထီဘၣ် 1; အီး ကထီဘၣ် 7 - ဒံၣ်စဲးဘၣ် 27	ခဲနဒၣ်ထီၣ်တၢၤ, ဝဲးဖြးတုးထီၣ်တၢၤ, ကြးထီၣ်တၢၤ (brant) စနီထီၣ်တၢၤ, ဘလူစနီထီၣ်တၢၤ ဒီးရီးစဲးထီၣ်တၢၤ (Ross's)	ခဲလၢာ်ဟံၣ်ဖီၣ် 5 ဘၣ် 20
ကလံးထံးဟီၣ်ကဝီၤ စဲးပတုာ်ဘၣ် 23 - အီးကထီဘၣ် 1; အီး ကထီဘၣ် 7 - ဒံၣ်စဲးဘၣ် 27	ခဲနဒၣ်ထီၣ်တၢၤ, ဝဲးဖြးတုးထီၣ်တၢၤ, ကြးထီၣ်တၢၤ (brant) စနီထီၣ်တၢၤ, ဘလူစနီထီၣ်တၢၤ ဒီးရီးစဲးထီၣ်တၢၤ (Ross's)	ခဲလၢာ်ဟံၣ်ဖီၣ် 5 ဘၣ် 20

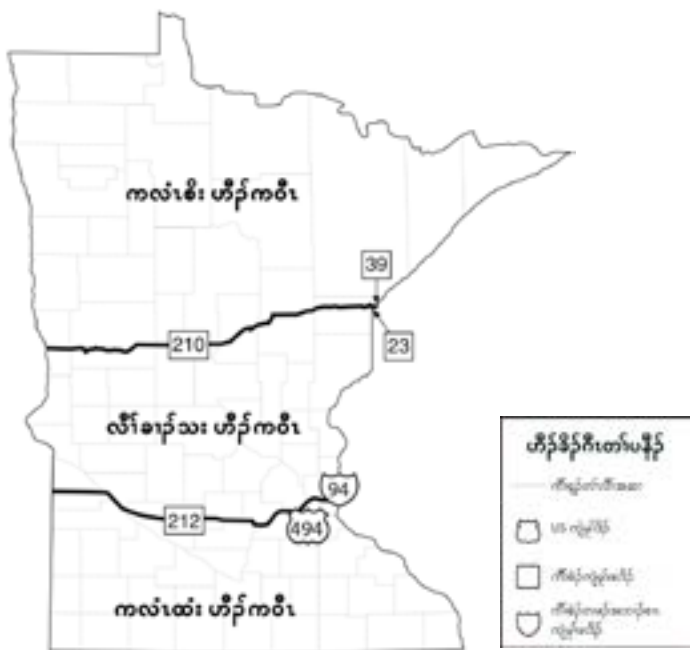
စဲးပတုာ်ဘၣ် ထိုင်တာ အခုအခါ (ကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျၢၣ်)

အခုအခါ မုနီတဖန်	အကလုာ်	တနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ပာ်ပနီၣ်
စဲးပတုာ်ဘၣ် 2 သီ တုၤ 17 သီ	ခဲနဒၣ်ထီၣ်တၢၤ, ဝဲးဖြးတုးထီၣ်တၢၤ, ကြးထီၣ်တၢၤ (brant) စနီထီၣ်တၢၤ, ဘလူစနီထီၣ်တၢၤ ဒီးရီးစဲးထီၣ်တၢၤ	ခဲလၢာ်ဟံၣ်ဖီၣ် 5 ဘၣ် 20

တၢ်လူၤခးတၢ်လၢထံဖီၣ်ခိၣ် - ဖဲစဲးပတုာ်ဘၣ်ထိုင်တာအခုအခါကတီၢ်အခါ, တၢ်လူၤခးတၢ်လၢထံဖီၣ်ခိၣ်န့ၣ် အဖိးဒီးသဲးစး လၢ ကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျၢၣ်အပူၤလီၤ.

လဲးစ့ၣ်လၢအလိာ်တဖန် - တၢ်လိာ်ကွဲးဖဲလဲးစ့ၣ်, ကီၢ်စဲၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤခိၣ်ကျဲး, ကီၢ်စဲၣ်ထီၣ်ဒုၣ်တၢ်ဂီၤခိၣ်ကျဲး, ထိုင်တာ လံာ်ပျဲးဟ့ၣ်ခွဲးလီၤဆီ ဒီး HIP လံာ်အုၣ်ကီၤသး. တၢ်အပူၤတဖန် ဒီး တၢ်လိာ်ဘၣ်တဖန် အိၣ်ဖဲလံာ်ကဘျဲးဟ့ၣ် 5.

တၢ်အခုအခါညီနီ ထိုင်ဒုၣ်ဒီးထိုင်တာဟီၣ်ကဝီၤတဖန်

ထိပ်သူးလီသူးကျဲအကတဖန်

အကလုတ်	အခွအခါ မှန်နံတဖန်	တနံဘော်တနံ တာ ပတ်ပနီ	တက်ဟံးနီဒီးနီဘော်တာ တက်ပတ်ပနီ
မီနုထိပ်လွှာတဖန်	စဲပတဘာ 1 သီ တု၊ နီဝ်တဘာ 29 သီ	15	45
ထိပ်ဝူးခီး (woodcock)	စဲပတဘာ 23 သီ တု၊ နီဝ်တဘာ 6 သီ	3	9
ထိပ်စီရပ် (Sora) ဒီး ဘာန်ကုနယာပ် ထိပ်ရူး (Virginia rail)	စဲပတဘာ 1 သီ တု၊ နီဝ်တဘာ 6 သီ	25 ဘုဂ် (ဟံဖိဂ်)	75 ဘုဂ် (ဟံဖိဂ်)
ခီမာ်ထိပ်ဖြူခွေး(Common snipe) (ဝုလစာ်အထိပ်ဖြူခွေး - Wilson's)	စဲပတဘာ 1 သီ တု၊ နီဝ်တဘာ 6 သီ	8	24
စဲဟုဂ်ထိပ်ဒိဂ်(Sandhill Crane) (ထဲဒဂ် စဲဟုထိပ်ဒိဂ်ဟီဂ်ကဝီ)	စဲပတဘာ 16 သီ တု၊ အီးကထိဘာ 22 သီ	2	6

တက်အခွအခါလီဆီလာတက်မနုထိပ်လာလံလု

အကလုတ်	အခွအခါ မှန်နံတဖန်	တနံဘော်တနံ တာ ပတ်ပနီ	တက်ဟံးနီဒီးနီဘော်တာ တက်ပတ်ပနီ
ထိပ်ဒုဂ်, ထိပ်ဒုဂ်ထံခူး, ထိပ်ဒုဂ်မစဲကန်, ထိပ်မူတပ်ဟံ ဒီးထိပ်တု၊	ကလံးစီးဟီဂ်ကဝီ၊ စဲပတဘာ 23 သီ တု၊ နီဝ်တဘာ 21 သီ ဒိဂ်စဲဘာ 9 - ယနုအရံ 22	3 ဘုဂ်ဟံဖိဂ်	9 ဘုဂ်ဟံဖိဂ်
ထိပ်ဒုဂ်, ထိပ်ဒုဂ်ထံခူး, ထိပ်ဒုဂ်မစဲကန်, ထိပ်မူတပ်ဟံ ဒီးထိပ်တု၊	ကလံးထံးဒီးလီခပ်သးဟီဂ်ကဝီတဖန် စဲပတဘာ 23 သီ တု၊ အီးကထိဘာ 1 သီ; အီးကထိဘာ 7 သီ တု၊ နီဝ်တဘာ 26 သီ; ဒိဂ်စဲဘာ 9 သီ တု၊ ယနုအရံ 22 သီ	3 ဘုဂ်ဟံဖိဂ်	9 ဘုဂ်ဟံဖိဂ်
ထိပ်ဝူးခီး, ထိပ်ရူး, ထိပ်လွှာ ဒီးထိပ်ဖြူခွေး	ကီစိဂ်ဒီတဘုဂ် စဲပတဘာ 1 - ဒိဂ်စဲဘာ 15	3 ဘုဂ်ဟံဖိဂ်	9 ဘုဂ်ဟံဖိဂ်

တက်လူခေးတက် အဆာကတီတဖန် - မှ်ဖဲ ½ နဂ်ရံ တချူးမှ်ဟံထီ တု၊ဆူ မှ်နုလီ၊

သးစာ် တက်လူခေးတက်

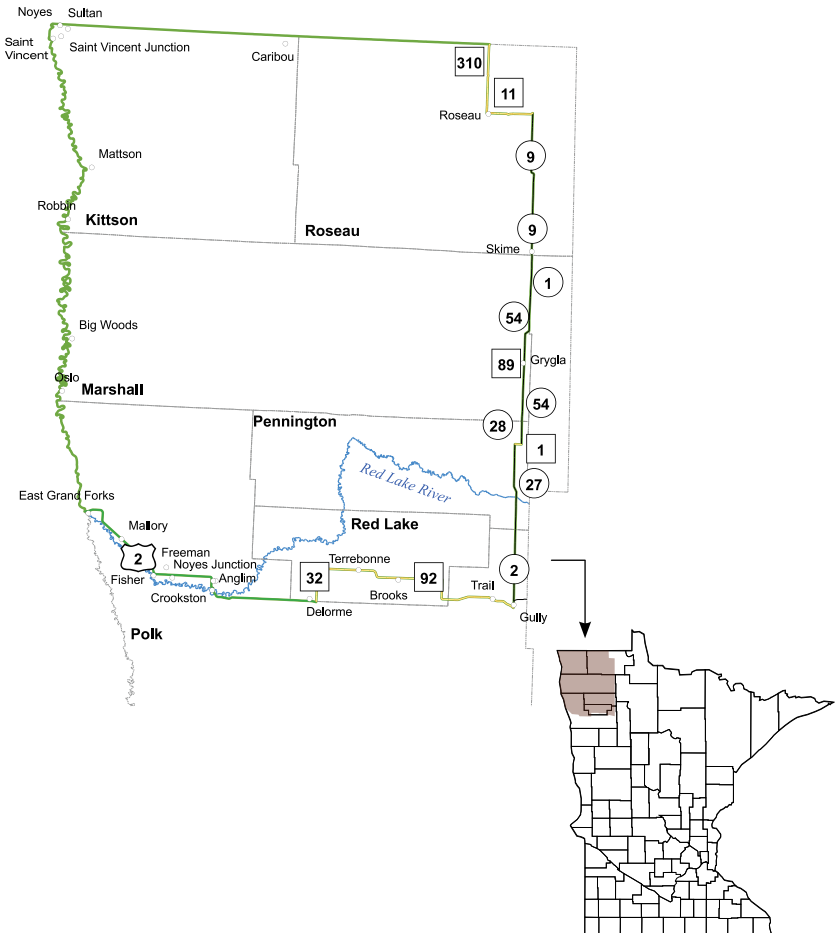
ဖဲစဲပတဘာ 9-10, 2023, ပုလူခေးထိပ်ဒုဂ်ထံ လာအသးအိဂ် 17 နဂ်ဒီးဆူအဖီခိဂ်တဖန်, ဖဲပုဂ်ဒိဂ်တုဂ်ဒိဂ်ပုလုတမုာ် ပုလုခေးတက်တက (18 နဂ်ဒီးဆူအဖီခိဂ်) မှ်လဲယုဂ်တက်ဒီးအီနု မနုထိပ် ဒုဂ်, ထိပ်တု, ထိပ်ဒုဂ်မစဲကန်, ထိပ်ဒုဂ်ထံခူး ဒီးထိပ်မူတပ်ဟံတဖန် စးထီဂ်လာ တချူးမှ်ဟံထီ ½ နဂ်ရံ ဟံတု၊ မှ်နုလီ၊ သုဝဲနုလီ၊

- တနံဘော်တနံ တက်ပတ်ပနီတဖန်နု ခ်သးသီးဒီး ညီနု ထိပ်ဒုဂ်ဒီးထိပ်တုအခွအခါတဖန်လီ၊
- ပုလူခေးတက်ဖီလာအသးအိဂ် 13 နဂ် ဆူ 17 နဂ်တဖန် ကဘာဂ်အိဂ်ဒီး ကျီတုပုလုဖျဲးဘံဂ်ဘာလံအုဂ်သး မုတမုာ် ပုလု မာလီသုသးပုလုခေးတက်ဖီတုလီဟံကျု (apprentice hunter validation) နုလီ၊
- သးစာ်ပုလူခေးတက်ဖီအသးအိဂ် 16 နဂ် ဒီး 17 နဂ်တဖန် ကဘာဂ်အိဂ်ဒီး ကီစိဖိဂ်ထိပ်ဒုဂ်တက်ဂီခိဂ်ကျူး ဒီးပုလုခေးစာ် တက်လီဂ်ကွဲလဲးစုဂ်နုလီ၊ ပုလူခေးတက်တဖန် လာအသးအိဂ် 16 နဂ်အဖီလံတဖန် အလီတအိဂ်လာ ကအိဂ်ဒီး တက်ခေးထိပ်ဖီလံဖီတက်မံလံဖီ (small game) လဲးစုဂ် မုတမုာ် တက်ဂီခိဂ်ကျူးတဖန်ဘာဂ်၊
- တက်လူခေးထိပ်သူးလီသူးကျဲတက်သိတ်တက်သီတက်ဘျုအဂုဂါခဲလံ တက်စူးကါအီနုလီ၊
- တညီဂ်အိဂ်ဒီးစဲတဖန် (motorized decoys) အဖီးမံးသဲစး ဖဲပုလုခေးစာ်တက်လူခေးတက် အဆာကတီအခါနုလီ၊

စဲဟ့ထိပ်ဒိပ် (SANDHILL CRANE) အခုအခါတဖန်

- လီၢ်ကဝီၤလၢအအိးထီၣ်သး- ထဲစဲဟ့ထိပ်ဒိပ်ဟီၣ်ကဝီၤစီၤ
 - အခုအခါ မုၢ်နံၤတဖန်- စဲပတုၤဘၣ် 16 - အိးကထီၣ်ဘၣ် 22
 - တနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ပၢ်ပနီၣ်- စဲဟ့ထိပ်ဒိပ် 2 ဘၣ်
 - တၢ်ခးတၢ်အဆၢကတီၢ်တဖန်- တချုးမုၢ်ဟဲထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ပၢ်တုၤ မုၢ်နံၤလီၤ
 - လဲးစ့ၣ်- တၢ်လိာ်ကွဲးမိ
 - တၢ်ဂီၤခိၣ်ကျးတဖန်- တလိာ်ဘၣ်
 - တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး- တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးလၢ စဲဟ့ထိပ်ဒိပ်အဂီၢ် (3၄): ပှၤလူၤခးတၢ်မိခဲလၢၢ်
- ကျိချံတအိၣ်ဒီးအစ့ၣ်အပျီၤ လိာ်ဝဲဒၣ်လီၤ.

စဲဟ့ထိပ်ဒိပ် (Sandhill Crane) ဟီၣ်ကဝီၤ

တၢ်ထၢဖှိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

(HARVEST INFORMATION PROGRAM - HIP)

တၢ်ဆူၤန့ၣ်လၢဒၢထီၣ်ဒုၣ်ထံ မ့တမ့ၢ် ထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲၤတဖၣ် (စဲဟ့ၣ်ထီၣ်ဒိၣ်တဟံၣ်ဘၣ်) အခါ, နကဘၣ်မၤန့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢ တၢ်ထၢဖှိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ (Harvest Information Program, HIP) ခိဖျါစံးဆၢ "မ့ၢ်" ဖဲတၢ်သံကွၢ်န့ၣ်လၢ မ့ၢ်န့ၣ် ပညိၣ်လၢနကလူၤဒၢ ထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲၤတဖၣ် ဖဲန့ၣ်ပူၤ နတၢ်ဒၢထီၣ်ဖိလံာ်ဖိဆၢၣ်ဖိကီၤဖိဆဲးကီၤဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်လိာ်ကွဲၤတဖၣ်အလဲၤစ့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တခါဘၣ်ဆၢၣ်, လၢခံတသီသီမး နစံးဆၢ "မ့ၢ်" သ့ဝဲဒံး ခိဖျါ ဟံးန့ၢ် HIP လိာ်တၢ်လိာ်စ့တမံၤ ဖဲအံၣ်လဲၤတြိနံးလဲၤစ့ၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပူၤအလီၤအကျဲၤတခါလၢလီၤ လၢအိၣ်လဲၤ မ့တမ့ၢ် လၢလိာ်တဲစိန့ၣ်လီၤ. တၢ်လူၤဟံၣ်မၤထွဲတၢ်အလံာ်အုၣ်သး တၢ်ကဟံၣ်ဖျါအီၤလၢနလဲၤစ့ၣ်အလီၤ ဒ် "HIP Certified" ဒီးနကဘၣ်စိာ်အီၤဖဲန့ၣ်လၢဒၢထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲၤတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မနုၤအပိ HIP လဲၣ်?

တၢ်စူးကါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်လၢဘၣ်တၢ်ထၢဖှိၣ်အီၤလၢ HIP, DNR ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်မူဝီညါပုၤသ့ပုၤဘၣ်တဖၣ် ဒီး U.S ညၣ်ဒီးတၢ်မံၤလံာ်ဝဲကျိၢ် (USFWS) ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲၤတဖၣ်အနီၣ်ဂီၢ်တၢ်ဒုးတယၢ်တဖၣ် လၢတၢ်မၤန့ၣ်အီၤ လၢထံကီၤဒိတဘၣ်ညါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကျိတၢ်ပူၤဖျဲးဘၣ်ဘၢလံာ်အုၣ်သး

ပုၤလၢအအိၣ်ဖျါလၢ လၢဒိၣ်စဲဘၣ် 31, 1979 အလီၤခဲကိးဂၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး ကျိတၢ်ပူၤဖျဲးဘၣ်ဘၢလံာ်အုၣ်သး, ပုၤမၤလိသုးသး ပုၤဟးခးတၢ်ဖိတၢ်တူၢ်လိာ်ဟံၣ်ကျိၢ်, အပူၤကွၢ်တၢ်လူၤဒၢတၢ်လဲၤစ့ၣ်တမံၤ ဃုာ်ဒီးကျိတၢ်ပူၤဖျဲးဘၣ်ဘၢနီၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အုၣ်သးအဂၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤလၢပုၤပုၤလူၤဒၢတၢ်ဖိတၢ်ပူၤဖျဲးဘၣ်ဘၢတၢ်မၤလိ ဒ်သိးကမၤန့ၣ်လဲၤစ့ၣ်တမံၤ လၢကမၤန့ၣ်တၢ်မံၤလံာ်တဖၣ် လၢကျိတဖၣ် လၢမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးလဲၤစ့ၣ်တဖၣ်

မ့ၢ်ယကဘၣ်လဲၤပူၤ လဲၤစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကျဲးဖဲလဲၣ်?

မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် တၢ်စူးကါခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်ဝဲကျိၢ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲ လဲၤစ့ၣ်တဖၣ် ဆူ တၢ်လိာ်ကွဲၤပနံၣ်ကျဲးတဖၣ် လၢမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်သကူၤဆးဒီးန့ၣ်လီၤ—တၢ်ဟးခးတၢ်ဒီးတၢ်တခွဲညၣ်ပနံၣ်တၢ်လိာ်တၢ်လဲၤကျဲးတဖၣ် ဒီးခါၣ်စဲကျဲးဖိတနီၤလၢမၤစ့ၣ်လီၤတၢ်အပူၤ.

ကီၢ်စၢဖှိၣ် ထီၣ်ဒုၣ်ထံသုးလီၤသုးကျဲၤလံာ်က့ဘုးစဲတၢ်တူၢ်လိာ်ဟံၣ်ကျိၢ်တဖၣ် တၢ်ဒီးန့ၢ်ကအီၤဖဲ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် အံၣ်လဲၤတြိနံးလဲၤစ့ၣ် တၢ်ဆါတၢ်ပူၤအလီၤအကျဲၤတခါ သုန့ၣ်လီၤ. အံၣ်လဲၤတြိနံးတၢ်တူၢ်လိာ်ဟံၣ်ကျိၢ် လၢကီၢ်စၢဖှိၣ်တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကျဲးအံၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤသ့ဝဲ တုၤဆူ 45 သီ ဟံၣ်တုၤလၢ ပုၤပူၤစူးကါတၢ်အံၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကျဲးအိၣ်ဒီးတၢ်ဂီၢ်အံၣ် လၢလံာ်ပရၢ, ဖဲပုၤကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤလၢမဲၣ်ထံ လၢတၢ်ဂီၢ်အံၣ်အမဲၣ်သ့ၣ်လီၤ ဒီးဟံၣ်အီၤလၢတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ယကဘၣ်ပူၤလဲၤစ့ၣ်တမံၤ လၢအိၣ်လဲၤ မ့တမ့ၢ် လိာ်တဲစိ ဒ်လဲၣ်?

လဲၤစ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ပူၤန့ၣ်အီၤသ့ ခိဖျါ DNR ပုၤယဲၤသန့ ဖဲ www.mndnr.gov မ့တမ့ၢ် ခိဖျါဆဲးကျိး 888-665-4236 န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးညါထီၣ်တၢ်အလဲၤတဖၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖှိၣ်အါထီၣ်အီၤလၢ တၢ်ဆါတၢ်ပူၤလၢအိၣ်လဲၤ မ့တမ့ၢ် လိာ်တဲစိတဖၣ် အဂီၢ်လီၤ.

ဟားဆွဲးတၢ်ရၢလီၤတၢ်မူတၢ်မဲၤပြဲၤလီၤသးချ့သဒံးတဖၣ်

တၢ်စီၣ်ဆူၤထံၣ်ခိၣ်နီၣ်ကျဲၤတၢ်မူတၢ်တၢ်တဖၣ်, စံၣ်တြၢ်ချီၣ်တၢ်တဖၣ်(zebra mussels), ချီၣ်သဝံးတဖၣ် မူတမ့ၢ် တၢ်မူတၢ်မဲၤ အဂၤၤကၤဘၣ်တၢ်တြီၤယၢ်အီၤတဖၣ် လၢချ့, သီလုၣ်တၢ်တၢ်, မူတမ့ၢ် တၢ်ဝီးတၢ်လီၤအဂၤ လၢအမ့ၢ် တညီၣ်တဖၣ် (decoy) ဒီးခိၣ်ဖဲးဘူးထီၣ်ခိၣ်တဖၣ် အပူၤ မူတမ့ၢ် အလီၤန့ၣ် တဖၣ်ဖဲးဒီးသံးစးဘၣ်.

ပုၤလူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံတဖၣ် စူးကါဝဲထံၣ်ခိၣ်နီၣ်ကျဲၤတၢ်မူတၢ်တၢ်တဖၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်သီဒီးဒိၣ်ထီၣ်အဖၢမ့ၢ်တဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ်ခဲးထု(လ) တဖၣ် (cattails), ဘီရဲး(ရှ)တဖၣ် (bulrushes) လၢတၢ်ဒိၣ်တုၣ်အီၤလၢထီၣ်ထံၣ်လီၤအကျိၤအဖီခိၣ်, လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒဲးခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် (blinds) မူတမ့ၢ် တၢ်မၤလီၤကံၤလီၤဘၢတၢ်တဖၣ်အဂီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- ✓ **မၤကဆုၣ်ကဆီၣ်** ထံၣ်ခိၣ်နီၣ်ကျဲၤတၢ်မူတၢ်တၢ်တဖၣ်, တၢ်ဖိတၢ်လံး ဒီးကပံာ်တဖၣ် လၢန့ၣ်, သီလုၣ်တၢ်တၢ်, ခိၣ်ဖဲးဘူးထီၣ် ခိၣ် မူတမ့ၢ် ခိၣ်ဖဲးဘူးဖးထီၣ်, နီၣ်ဆိၣ်ဖျိးဘီ (push pole), တၢ်ကူတၢ်ကၤ, တညီၣ်ဒီးပျံ, ထွံၣ်, ဒီး ATV မူတမ့ၢ် သီလုၣ်ပဒး (truck) တဖၣ် အလီၤ/အပူၤတက့ၢ်.
- ✓ **မၤသးကွံာ်** ထံၣ်လၢကံၤလီၤ ချဲးဒီးတၢ်ဝီးတၢ်လီၤတဖၣ်အပူၤ ဒီးထူးထီၣ်ကွံာ် တၢ်မၤသးကွံာ်ထံၣ်နီၣ်ဆိၣ် (drain plug) ဖဲစီၣ်ဆူၤတၢ်အခါတက့ၢ်.
- ✓ **မၤပသ့ထီ** တၢ်ကံးမံၤ အစၢၤကတၢ် 5 သီ တချုးဟးခးတၢ်လၢ ထံၣ်လီၤကဝီၤအဂၤတဖၣ်အပူၤအခါတက့ၢ်. ဒ်သီးကမၤစၢၤလီၤ တၢ်ဘၣ်ဘျးဒီး ထံၣ်ခိၣ်နီၣ်ကျဲၤတၢ်မူတၢ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်, စူးကါ တညီၣ်နီၣ်သက့ (decoy anchor) လၢအဖျၢၣ်ပယုၤဒဲး, အိၣ်ဒီးမ့ၢ်အူသၣ်-က့ၢ်ဂီၤ မူတမ့ၢ် ပျံဖိ တဖၣ်တက့ၢ်.

သးစၢ်တၢ်လူၤခးထီၣ်ဒုၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်

ခါလိး(စ)အ့ဘၣ်WMAတၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢ တၢ်ပၤဆူၤကၤယၢ်အီၤ—တၢ်န့ၣ်လီၤခးဘၣ်တၢ်အခွဲးပံးပံး လၢအလီၤဆိတမံၤ ကဘၣ်တၢ်မၤခါလိးလၢ ကွံ 2 ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ အိၣ်သဒးအလီၤ ဖဲခါလိး(စ)အ့ဘၣ် WMA လၢ အနီၣ်ကၣ် (Anoka) အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤခးတၢ်ကသ့ဝဲလၢလီၤကဝီၤခဲခါ အပူၤတချုးမ့ၢ်ပုၤန့ၣ်ဒီးမ့ၢ်ခဲန့ၣ်ဂီၤခါဘျးကကတၢ်ပၤတုၤလၢ တၢ်ခးတၢ်ဟီၣ်အခွဲးအခါ စးထီၣ်သးအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ် ပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ် တၢ်ကတူၤလီၤအီၤ လၢကရူၢ်တဖၣ် လၢ အအိၣ်ဒီး ပုၤကညီတုၤဆူ 4 ဂၤ ဃုာ်ဒီးတၢ်ဃုထၢအခွဲးလၢ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူ ကရူၢ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီး အစၢၤကတၢ် သးစၢ်ပုၤခးတၢ်ဖိ 1 ဂၤ (17 နံၣ် ဒီးဆူအဖီလၢ) မူတမ့ၢ် သးပုၤပုၤခးတၢ်ဖိ 1 ဂၤ (65 နံၣ် ဒီးဆူအဖီခိၣ်) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိၣ်တၢ်ဖးတဖၣ်လၢ ဒဲးခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် (blinds)အဂီၢ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်မၤဆိအီၤ 2 နံၣ် တချုးတၢ်လူၤခးတၢ်ကံးန့ၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျးတဖၣ်, လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အဒိ ဒီးမုၢ်နံၤ တဖၣ်အဂီၢ် လဲၤဆူ - www.mndnr.gov/averyhunt မူတမ့ၢ် ဆဲးကျိးဘၣ် ခါလိး(စ)အ့ဘၣ် WMA လီၤခါသး တဖၣ်ဖဲး 651-539-3323 တက့ၢ်.

ပုၤတကၤလၢလၢ ဆဲးလီၤအမံၤလၢ ကကဲထီၣ် ကျိၤဒွဲး
မံာ်ဖျိ ဒီးထံၣ်ဆူပုၤဟ့ၣ်မၤဟ့ၣ်တၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ

ဆဲးလီၤမံၤ ဒ်ပုၤဟ့ၣ်မၤဟ့ၣ်
တၢ်တကၤအသိး ဖဲန့ၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်
4 DNR တၢ်လူၤခး
ထီၣ်ဒုၣ်ထံ လဲးန့ၣ်
လၢတၢ်လဲၤအခါတက့ၢ်.

LifeSource

ORGAN, EYE, AND TISSUE DONATION

www.DonateLifeMN.org

ထိပ်ခွပ်ထံတော်သိပ်တော်သီတော်ဘျာထိရီတဖန်

တက်ဂီခိန်ကျးဒီးပုၤမၤလိသုသး ပုၤခးတၢ်ဖိတၢ်တူၢ်လိာ်ဟံကျၢ။

တက်ဂီခိန်ကျးလၢအအိၣ်ဒီးတက်ဂီအံၤ မ့တအိၣ်ဝဲသနက့, လဲးစ့တၢ်တူၢ်လိာ်ဟံကျၢလၢ ကီၢ်စဲၣ်ထိပ်ခွပ်ထံသုးလီၤသုးကျဲ တက်ဂီခိန်ကျးတဖန်အဂီၢ်န့ၣ် အဖိးဝဲဒီးသဲစးလၢတၢ် လူၤခးတၢ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤဖျၢစူးကတၢ်တဖန် ဃုထီၣ်ဝဲ တက်ဂီခိန်ကျးလၢ အအိၣ်ဒီးတက်ဂီအံၤ ဃုာ်ဒီးဘူးလဲတမံသ့ဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, တၢ်အံၤတလိာ်လၢတၢ်လူၤခးတၢ်အဂီၢ်ဘၣ်.

ထံလီၤကီၢ်ဖိ ဒီးပုၤတမ့ၢ်ထံလီၤကီၢ်ဖိ လၢညီၣ်န့ၣ်တၢ်လိာ်ဘၣ်အိၣ်လၢကအိၣ်ဒီး ကျိတၢ်ပူၤဖျးဘၣ်ဘၢလံာ်အုၣ်သး လၢတၢ်ခးထီၣ် ဖိလံာ်ဖိတၢ်မံလၢဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံတဖန်အဂီၢ် ဒီးန့ၣ်ဝဲ ပုၤမၤလိသုသးပုၤခးတၢ်ဖိတၢ်တူၢ်လိာ်ဟံကျၢ။ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဃုထံၣ်တၢ် ဂ့ၢ်အလၢပဲၤဖဲ 2023 တၢ်လူၤခးတၢ်မံလၢဒီးတၢ်ဒီးထု တၢ်သိပ်တၢ်သီတၢ်ဘျာတဖန်အပူၤတက့ၢ်.

ထံခိန်နီကျိတၢ်မူတၢ်မဲပြါလီၤသးချ့သဒဲးတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤ - ထံပီၤချိၣ်သဝံး (Faucet Snail)

ထံပီၤချိၣ်သဝံးန့ၣ် စိာ်ဝဲတၢ်ဖိလံာ်ဖိဃၢလၢအမူလၢတၢ်ဂၤအလီၤတမံၤ လၢအမၤသံ ထိပ်ခွပ်ဒီးထိပ်ခွပ်ထံခွဲးလၢအညီၣ်လီၤလၢထံကျိတဖန် လၢအကထိအကလး လၢ မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ထံပီၤချိၣ်သဝံးတဖန်န့ၣ် သုးအသးဆူ နီၣ်အသီတဖန် အပူၤ လၢတၢ်လူၤခးထိပ်ခွပ်ထံပီၤလိတဖန်အလီၤ သ့ဝဲလီၤ—အဝဲသ့ၣ်စဲဘူးဃာ် နတၢ်ပီးတၢ်လီတၢ်စုကဝဲတဖန်, အိၣ်ခူသ့ၣ်လၢကပံာ်အကျိ, မ့တမ့ၢ် စဲဘူးဃာ် 7အသးဒီး တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတဖန် သ့န့ၣ်လီၤ. နမၤစၢၤထံပီၤချိၣ်သဝံးအတၢ်ရၢလီၤအသး သ့ဝဲခိဖျိ နဟံးန့ၢ်ဆၢကတီၢ်တစါဒီး သမံသမိးကွၢ် နချ့, ခိၣ်ဖဲးဘူးထီခိၣ်, နီၣ်ဆိၣ်ဖျိးဘိ, တညီၣ်, ဒီး တညီၣ်နီၣ်သက့ တဖန် တချူးနဟးထီၣ်လၢ ထံလီၤကဝီၤ တၢ်လဲၤန့ၣ်သ့အလီၤအခါန့ၣ်လီၤ.

- ✓ **မၤကဆုၣ်ကဆိၣ်ထံကျိတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတဖန်,တၢ်ဖိတၢ်လံာ်တဖန်ဒီးကပံာ်အိၣ်လၢတၢ်ပီးတၢ်လီတၢ်စုကဝဲတဖန်,ချ့, တၢ်ကူတၢ်ကၤ, ထွံၣ် ဒီးသီလုၣ်တဖန်ခဲလၢာ်အလီၤတက့ၢ်.**
- ✓ **မၤသးကွံာ်ထံခဲလၢာ်လၢချ့တဖန်ဒီးတၢ်ပီးတၢ်လီအပူၤဒီးထုးထီၣ်ကွံာ်တၢ်မၤသးကွံာ်ထံခိၣ်ဆိုးဖဲစိာ်ဆုၢ်တၢ်အခါ တက့ၢ်.**
- ✓ **မၤဃုထီ တၢ်ကိးမံၤ အစုၤကတၢ် 5 သီ တချူးဟးခးတၢ်လၢ ထံလီၤကဝီၤအကတဖန်အပူၤအခါတက့ၢ်.**
- ✓ **သမံသမိးကွၢ် နတၢ်ပီးတၢ်လီတၢ်စုကဝဲတဖန် တချူးနဟးထီၣ် လူၤခးကဒီးတၢ်အခါတက့ၢ်—ထံပီၤချိၣ်သဝံး အိၣ်မူလၢထံတအိၣ်ဘၣ်အလီၤ အါန့ၢ်ဒီး 5 သီ သ့လီၤ.**

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါအဂီၢ် လဲၤဆူ www.mndnr.gov/AIS တက့ၢ်.

✳ တၢ်အသီ 2023 အဂီၢ်

တၢ်ခးတၢ်အတၢ်တြီဃာ်တဖန် လၢထိပ်ခွပ်မံၤအခူအခါဆိအံၤအဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကစူးကါဟံလီၤလၢ လံးခွဲနီၣ် လီၤကဝီၤလၢတၢ်ဟံလီၤဆိအီၤ (Leech Lake Reservation) အတၢ်လီၤအဆၢတဖန်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး တဖန်အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပုၤ 4 အပူၤလီၤ.

တၢ်လူၤခးတၢ်မံလၢဟံၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ဟံၤဆူကၤဃာ်အီၤ တၢ်သိပ်တၢ်ဘျာတဖန်န့ၣ် အဆိတလဲတၢ်လံအသး ဒ်သီးကဒုးန့ၣ် ဖျါထီၣ် ပုၤလူၤခးတၢ်ဖိတဖန် အတၢ်စူးကါစုၤလီၤတၢ် အနီၣ်တဖန်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖန်အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပုၤ 25 အပူၤလီၤ.

တၢ်အခိပညီတဖၣ်

- “ထိၣ်ဆံးကီၢ်ဖိသးလီၤသးကျဲတဖၣ်” စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ထီၣ်ဒုၣ်, ထီၣ်တၢ, ထီၣ်ဒုၣ်မစဲကၢၣ်, ထီၣ်ဒုၣ်ထံၣ်ခူး, ထီၣ်မူတၢ်ဟဲ (ထီၣ်ကဲလနီၣ်), ထီၣ်ဂူးဒီး, ထီၣ်ရဲ, ထီၣ်ဖြူၣ်ခူး, စဲဟ့ထီၣ်ဒိၣ်, ဒီးမိန့ထီၣ်လွၢ်တဖၣ်လီၤ.
- “ထီၣ်ဒုၣ်ထံသးလီၤသးကျဲ” စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ထီၣ်ဒုၣ်, ထီၣ်တၢ, ဒီးထီၣ်ဒုၣ်မစဲကၢၣ်တဖၣ်လီၤ.
- “ထီၣ်လၢတဘၣ်တၢ်ကတိၣ်ကတီၢ်ဟံအီၤ (Undressed bird)” စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ထီၣ်ဒုၣ်, မ့တမ့ၢ် ထီၣ်တၢ မ့တမ့ၢ် ထီၣ်ဆံးကီၢ်ဖိသးလီၤသးကျဲအကၢတဖၣ် လၢအအိၣ်ဒီး အဒဲးလၢအဆူၣ်အိၣ်လၢလၢပုၤပုၤလၢအလီၤန့ၣ်လီၤ.

ကျိၣ်ချဲ-တအိၣ်ဒီးအစုၣ်အပျီၤ လိၣ်ဝဲဒုၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၢ် ထီၣ်တၢ, ထီၣ်ဒုၣ်, ထီၣ်ဒုၣ်မစဲကၢၣ်, ထီၣ်ဒုၣ်ထံၣ်ခူး, ထီၣ်မူတၢ်ဟဲ, မ့တမ့ၢ် စဲဟ့ထီၣ်ဒိၣ် လၢစၢ်ကျိၣ်ခဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဒီးစၢ်ကျိၣ်ချဲတမံၤမၤန့ၣ်တဖၣ်သဲးစးဘၣ်.ပုၤစူးကၢသုဒုၣ်ထဲကျိၣ်ချဲလၢ.Sဥညၣ်ဒီးတၢ်မၤလၢဝဲကျိၣ်အၢၣ်လီၤတၢ်လီၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

တဘၣ်ခး ထီၣ်တၢမံၤ (SWAN) တဂ့ၤ

ထၢဒြၢ်(tundra)ဒီးထြၢၣ်ပံၣ်ထၢၣ်(trumpeter)ထီၣ်တၢမံၤမံၤလၢန့ၣ်တၢ်ထီၣ်န့ၢ်အီၤလၢမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤဒီးတမ့ၢ်ထီၣ်လၢ ပုၤလူၤခးလီၤကွဲအီၤဖိဒီးသဲးစးတဖၣ်ဘၣ်. ထြၢၣ်ပံၣ်ထၢၣ်ထီၣ်တၢမံၤတဖၣ်န့ၣ် အဝါဝဲဒိတဘၣ်, ဃုၣ်ဒီး အနိးဒီးအခိၣ်လၢ အသုန့ၣ်လီၤ. အတယၢ်ဃၢဝဲ အါန့ၢ်ဒီး 25 ပီၣ်လီၤ. ထီၣ်တၢမံၤအဖိတဖၣ် န့ၣ် အလွၢ် ဝါဃးဂီၤဃးဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိးထီၣ်အမ့ၢ်နံၤ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ် တၢ်ဟံပနီၣ်

ဖဲတၢ်အခူအခါအိးထီၣ်သးအမ့ၢ်နံၤန့ၣ်, ထီၣ်သးလီၤသးကျဲလၢပုၤလူၤခးလီၤကွဲအီၤလၢအသံသီတဖၣ်န့ၣ် ပုၤဟံးန့ၢ်အီၤ အါန့ၢ်ဒီးနီၣ်ကံၤလၢတၢ်ပျဲအီၤလၢတနံၤဘၣ်တနံၤတၢ်ဟံပနီၣ်အပူၤ တသုဝဲနီတကၢဘၣ်.

တၢ်ဃုမၤန့ၢ်ကွၢ်တၢ်

မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ထဲၣ်ဂံၢ်ထဲၣ်ဘါအကြးအဘၣ် လၢကဃုမၤန့ၢ်ကွၢ်ထီၣ်အံၤ ဒီးထၢန့ၢ်အီၤလၢတနံၤဘၣ်တနံၤတၢ်ဟံပနီၣ် အပူၤဘၣ်န့ၣ်, ပုၤတကၢ တဘၣ်မၤသံ မ့တမ့ၢ် မၤဘၣ်ဒိ ထီၣ်သးလီၤသးကျဲလၢပုၤလူၤခးလီၤကွဲအီၤတဖၣ် တသုနီတဘၣ်ဘၣ်.

တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်လၢထံပျီအပူၤ

- ပုၤတကၢ မၤန့ၢ် ထီၣ်ဒုၣ်ထံသးလီၤသးကျဲ, ထီၣ်ဒုၣ်ထံၣ်ခူး, မ့တမ့ၢ် ထီၣ်ရဲတဖၣ် သ့ဝဲ, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်သၢပျီၤလၢပုၤတကၢအံၤ-
- a) အိၣ်လၢ န့ဆၢၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘီ ဒိၣ်ထီၣ်မဲထီၣ်အလီၤ လၢအဟံဘၢအီၤ မ့တမ့ၢ် အချဲ တကူၣ်တဝဲ သ့ဝဲလၢလၢလီၤလီၤအပူၤ, မ့တမ့ၢ်
 - b) လူၤထွဲ မ့တမ့ၢ် ခးဝဲ ထီၣ်လၢအဘၣ်ဒိတဖၣ် (တဘျီဃီဖဲအလူၤပိၣ်ထွဲ ချဲကဘီ တၢ်တြီဃာ်အတၢ်ဘျၢတဖၣ်), မ့တမ့ၢ်
 - c) အိၣ်လၢထံကျိ မ့တမ့ၢ် ထံကျိဖိတဘီဘီအပူၤ လၢအတလဲၤန့ၢ်ဒီး 100 နီၣ်ထီၣ်ခံပျီ, မ့တမ့ၢ်
 - d) အလူၤခးတၢ်လၢထံလီၤကဝီၤလၢလၢတဖၣ်အံၤတခါခါအပူၤ -
 - 1. မံးစဲစဝဲပံ (Mississippi) ထံကျိ စးထီၣ်လၢ ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ် 61 အတီၤ ဖဲ ဟ့စတၢၣ်(စ) (Hastings) တုၤဆူ အါယဝုၣ် (Iowa) ကီၢ်ဆၢ- တၢ်လူၤခးတၢ်န့ၣ် တၢ်ပျဲအီၤလၢချဲလၢအဟံလီၤနီၣ်သက့တဖၣ် လၢအအိၣ်ဖဲထံကၢ်နံၤတခါ လၢလၢ, ပာ်ဃုၣ်ဒီးကီးတဖၣ်, အ 100 ဒိၣ်ယီၤအပူၤ
 - 2. နီၣ်ဖဲပုၣ် (Lake Pepin), ဂူး(စ)အနီၣ် (Lake of the Woods), ဒီး နီၣ်မုလး (Lake Mille Lacs)- တၢ်လူၤခးတၢ်လၢ ထံပျီအဖိခိၣ်န့ၣ် တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးအီၤခီဖျိ ချဲတဖၣ်လၢအဟံလီၤဃာ်အနီၣ်သက့န့ၣ်လီၤ.
 - 3. နီၣ်စူၣ်ဖဲရံၣ်ယၢၣ် (Lake Superior)- ချဲတဖၣ်မ့ၢ်ဟံလီၤဃာ်အနီၣ်သက့အဃီ. တၢ်လူၤခးတၢ်လၢထံပျီအဖိခိၣ်န့ၣ် တၢ်ပျဲအီၤလၢ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်ထံလီၤကတီၢ်တဖၣ်အပူၤ ဖဲ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်/န့ဆၢၣ်ကရၢ်အစီးနါ (Park Point) ဟီၣ်ကမျိ (peninsula) အကလံးစီးဒီးမ့ၢ်ထီၣ်တကယၢန့ၣ်လီၤ.

ချက်ကဘီ

- ပုဂ္ဂလိကအစိုးရချက်ကဘီလက်ကမ်းနှစ် ထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်း ကဘဉ်လူပိတ်ထွဲ တာအိဉ်သးတဖဉ်လၢ အဘဉ်ထွဲဒီး "တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်လၢထံၣ်အပူၤ" န့ၣ်လီၤ.
 - ချက်ကဘီ မ့ၢ်ထီၣ်လီၤထွဲအသး, အိဉ်လၢထံၣ်ကၢၢ်နီၤ, တၢ်စၢၤဃာ်အီၤ, တၢ်ဟံးလီၤဃာ်နီၣ်သက့ၤ, မ့တမ့ၢ် ဘဉ်တၢ်ဝါအီၤလၢနီၣ်ဝါ, နီၣ်ကၢၢ်ချဲ, မ့တမ့ၢ် နီၣ်ဆိဉ်ဖျါးဘိန့ၣ်, ထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်း တၢ်မၤန့ၢ်အီၤလၢ ချက်ကဘီအထီၣ်ဖိတဘဉ်အလီၤသ့လီၤ.
 - ထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်း တၢ်မၤန့ၢ်အီၤလၢ ချက်ကဘီလၢတၢ်နီၣ်အီၤလၢ မိဉ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ယၢ်လၢဉ်သ့လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်, မိဉ်တၢ်န့ၣ် ပုဂ္ဂလိကဘဉ်မၤသံဃာ်အီၤ ဒီးယၢ်လၢဉ်တဖဉ်န့ၣ် ပုဂ္ဂလိကဘဉ်ထူထီၣ်က့ၤအီၤ ဒီးချက်ကဘီအံၤ န့ၣ်ကဘဉ်အိဉ်ပတုဉ်အသးလီၤ.
- ဖဲအိဉ်လၢထံၣ်အံၤအဖီခိဉ် ဒီးလဲၤထီၣ်က့ၤလီၤဆူ တၢ်လီၤတတီးဘဉ်တတီး လၢကလူၤခးတၢ်အခါ, ကျဲလၢပုၤထူး ထီၣ်ပာ်အချဲ မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ဒၤဃာ်အီၤတဖဉ်န့ၣ် တၢ်စိဉ်အီၤလၢချဲ မ့တမ့ၢ် ချက်ကဘီအဂ့ၤလၢ ပုၤနီၣ်အီၤလၢမိဉ် တၢ် မ့တမ့ၢ် ယၢ်လၢဉ်တဖဉ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢချက်ကဘီဒ်သးအံၤတဖဉ်အပူၤန့ၣ် ကျဲတဖဉ်န့ၣ် ပုဂ္ဂလိကဘဉ်ထူးထီၣ်ပာ် အချဲ မ့တမ့ၢ် ဒၤဃာ်အီၤ လၢကစိဉ်ဆုၢ်အီၤအဂီၢ်လီၤ.
 - ဖဲအနီကဉ်, ဟဲနပုဉ် (Hennepin) ဒီး ရဲမစံာ် (Ramsey) ကီၢ်ရုဉ်တဖဉ်အပူၤ.
 - ဖဲဝုၢ်လၢအနီကစၢ်ပၤလီၤအသး, ခူးထၢဉ်ဝုၢ် မ့တမ့ၢ် ဝုၢ်လၢအအိဉ်လၢအဂီၢ်စဲဉ်တၢ်ပၤအဖီလၢ လၢအအိဉ်ဒီး ပုဂ္ဂလိကနီၣ်ဂံၢ် 2,500 မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်တၢ်အံၤတဖဉ် အတၢ်အလီၤအဆၢတဖဉ်အပူၤ.
 - မ့တမ့ၢ်ဘဉ်န့ၣ်, ဒ် ထီၣ်ဖိလီၤအိဉ်ကဒု, မ့ၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်နၤ တၢ်ထံၣ် သဲစးတဖဉ် ပာ်ပနီၣ်ဃာ်အဒုဉ်အဆၢအ သး.
- ချက်ကဘီခဲလၢဉ် (ဟံးဃုာ်ဒီး ချဲလၢတၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်လူၤခးထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်း ထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်း အခါအခါ) အလီၤအိဉ်ဝဲလၢ ကစိဉ်ဝဲဒီးကအိဉ်ဒီး နီၢ်တကၢ်တၢ်ထီၣ်ဖိဖိလီၤ လၢပုၤစူးကါအီၤသ့ညီညီတဘျီဃီ လၢ U.S ပီၣ်လဲၣ်ပၤကီၢ် အၢဉ်လီၤတူၢ် လိာ်အီၤ (အကလုာ် I, II, မ့တမ့ၢ် III) မ့တမ့ၢ် ဆုၢ်မၤပုၤဖျါးသးသမူ လၢပုၤအိဉ်လၢချဲပုၤကီးကါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘဉ်, ချဲလၢ အအိဉ် 16 ခီၣ်ပီၤ မ့တမ့ၢ် ထီၣ်န့ၢ်တၢ်အံၤ (ခနိချဲ ဒီး ခါယးချဲ (kayak) တဟံးဘဉ်) ကဘဉ်စိဉ်ဝဲ အစုၤကတၢ် ပီးလီထီၣ်ဖိလၢပုၤကွဲာ်လီၤသ့တမံၤ (ချဲအံၤတခါဉ် မ့တမ့ၢ် ကွီၤထီၣ်ဖိ) လၢချဲအံၤအဂီၢ်လီၤ. ချဲအံၤတခါဉ်တဖဉ် (boat cushions) န့ၣ် တၢ်တတူၢ်လိာ်အီၤဒ်အမ့ၢ် ဂံၢ်ခီၣ်တံးတၢ်မၤပုၤဖျါးသးသမူပီးလီၤတဖဉ်ဘဉ်.
- ဖဲထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်းထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်းအခါအိဉ်လၢအချဲ လၢအစူးကါဝဲလၢတၢ်လူၤခးထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်း လၢကမ့ၢ် ထံၣ်လီၤကဝီၤတဖဉ်အပူၤ ဖဲမ့ၢ်လီၤန့ၣ် ဒီးတချုးမ့ၢ်ဟံးထီၣ်တန့ၣ်ရံၣ်အဘဉ်စၢၤ ထဲတဘျီစိးတသ့ဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ်, ချဲအံၤ မ့ၢ်အိဉ်လၢ နီၢ်တကၢ်ဟံးခီၣ်လီၤ လၢအအိဉ်လၢပုၤတကၢ်အံၤအတၢ်ပၤအပူၤ ဒီးထံၣ်လီၤကဝီၤအံၤ မ့ၢ်တအိဉ်ဒီး န့ၣ်ဆၢဉ်တၢ်မ့ၢ်တၢ် ဘိမူထီၣ်မဲထီၣ် လၢလၢလီၤလီၤ လၢကဟံးဘၢပုၤခးတၢ်တဖိ မ့တမ့ၢ် ချဲအံၤ တက့ၢ်တတံးဘဉ်ဒီး တၢ်အံၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်လူၤခးထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်း, ထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်း ဘဉ်လိာ်လၢကအိဉ်ဒီးလဲးစ့ဉ်ဘဉ်.
- ပုၤလၢအဟးထီၣ်ကွံာ်လၢ ကီၢ်စဲဉ်အံၤအထံၣ်လီၤကဝီၤတဖဉ်အပူၤန့ၣ် ကဘဉ်မၤသံးကွံာ်ထံၣ်လၢ ချဲတၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢထံၣ်အိဉ် လၢအပူၤသ့တဖဉ် ဒီးထံမ့တၢ်ဒၤတဖဉ် (live wells) ဒီးချဲအဟၢဖၤတဖဉ်အပူၤ ခီၣ်ဖျါးသးကွံာ် တၢ်မၤသံးထံနီၣ်ဆိဉ်အံၤ တချုး စိဉ်ဆုၢ် ချက်ကဘီအံၤ ဒီးပီလီလၢဘဉ်ထွဲလိာ်သးအကတဖဉ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ဟံးဖျါထီၣ်နပျံၤကွီၤတဖဉ်ဖဲ www.reportband.gov

ကီးနံၣ်ဒဲးန့ၣ်, ကီၢ်စဲဉ်ဒီးကီၢ်စၢၤဖျါ ထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်းမဲပီၤညါပုၤသ့ပုၤဘဉ်တဖဉ် မပနီၣ် ထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်းလၢ အကထီ လၢခီၣ်ပျံၤကွီၤအိဉ်ဒီးအနီၣ်ဂံၢ်တဖဉ်, ပုၤခးတၢ်ဖိတဖဉ် လၢအဟံးဖျါထီၣ် ပျံၤကွီၤလၢတၢ်ထံၣ်က့ၤအီၤ တဖဉ်ဒီးန့ၣ်တၢ်ဂုၤတၢ်ကျိၤလီၤတၢ်လီၤခးဘဉ်ထွဲဒီး ထိုင်တဖဉ်အံၤ ပုၤမပနီၣ်အီၤလၢပျံၤကွီၤ လၢတၢ်လီၤဖဲဖဲဒီး ဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ် ဖဲအဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂုၤတၢ်ကျိၤအကါဒိဉ်လၢ ထိုင်ဒုတိယသုံးလီသုံးကျွန်းအဂီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ပျံၤကွီၤတဖဉ်န့ၣ် တၢ်ဟံးဖျါထီၣ်အီၤလၢအိဉ်လဲ သ့ဝဲဖဲ www.reportband.gov

ဒဲးခဲးတၢ်တဖၣ် (BLINDS) ဒီး ပှၤခးထီၣ်တလၢလီၤဘျၢၣ်တဖၣ် (SINK BOXES)

ဖဲကမၤထံလီၤကဝီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ကမၤဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ်အပူၤ တချးတၢ်လူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံအခူအခါအိးထီၣ်သးအခါန့ၣ် ပှၤတဘၣ်သ့ၣ်ထီၣ် ဒဲးခဲးတၢ် ဆိန့ၢ်ဒီး တန့ၣ်ရံၣ် နီတဂၤဘၣ်.

- ပှၤမၤန့ၢ် ထီၣ်ဒုၣ်ထံသးလီၤသးကျဲ, ထီၣ်ဒုၣ်ထံခူ, မ့တမ့ၢ် ထီၣ်ရဲ ခီဖျိစူးကါ ပှၤခးထီၣ်တလၢလီၤဘျၢၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲကမၤထံလီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤ လၢဒဲးခဲးတၢ်အဂီၢ်အကျၢၤတဖျၢၣ်အပူၤ တသ့ဝဲနီတဂၤဘၣ်. ပှၤခးထီၣ်တလၢလီၤဘျၢၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တဲ တၢ်ဆိလီၤပၣ်လီၤတမံၤ လၢအပျဲ ပှၤလူၤခးတၢ်ဖိတဂၤ ကအိၣ်ခူသ့ၣ် လၢထံးဖိခိၣ်အဖီလၢန့ၣ်လီၤ.လူအိးချဲတဖၣ် (layout boats) တၢ်တဆိကမိၣ်အိၣ်ဒီးအမ့ၢ် ပှၤခးထီၣ်တလၢလီၤဘျၢၣ်တဖၣ်ဘၣ်.
- ကယံၢ်မ့ၢ် ဒဲးခဲးတၢ် လၢအအိၣ်လၢ ကမၤဟီၣ်ခိၣ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ကမၤထံလီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤ လၢတၢ်တစူးကါ အိၣ် တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပှၤကမၤန့ၢ် ဒီးတမ့ၢ်ပှၤလၢအသ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်တဂၤအံၤတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်ဘၣ်. လၢကဟံးန့ၢ် ဒဲးခဲးတၢ်တဖျၢၣ်အဂီၢ် တၢ်မၤပျဲမၤဖး မ့တမ့ၢ် မၤဆူၣ်မၤနၤ ပှၤအဂၤတဂၤန့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢအဖိးဒီးသဲးစးဘၣ်.
- ပှၤလူၤခးတၢ်ဖိတဖၣ် စူးကါဝဲ ထံခိၣ်နီကျါတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢအအိၣ်ဖျါထီၣ်သီဒီးဒိၣ်ထီၣ်အဖၤမ့ၢ်တဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ် ခဲးထွဲ(လ)တဖၣ် (cattails), ဒီးဘိရဲ(ရှ)တဖၣ် (bulrushes), လၢတၢ်ဒိၣ်တူၣ်အိၣ်လၢထံထီၣ်ထံလီၤအကျါအဖီခိၣ်, လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တၢ်နဲတဖၣ် (blinds) အဂီၢ်, သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တညီၣ်တဖၣ် (DECOYS)

တချးတၢ်လူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံ အခူအခါအိးထီၣ်သးအခါ ဖဲကမၤထံလီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤ ပှၤတဘၣ်ပၣ်လီၤ တညီၣ်တဖၣ်အါန့ၢ်ဒီးတန့ၣ်ရံၣ် နီတဂၤဘၣ်.

- ဖဲတၢ်ချးတၢ်လူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံ အဆၢကတီၢ်အခါ လၢကမၤထံလီၤကဝီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ကမၤဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ်အပူၤ ပှၤတဘၣ်ပၣ်လီၤတညီၣ်တဖၣ် အါန့ၢ်ဒီး 2 န့ၣ်ရံၣ် နီတဂၤဘၣ်.
- ပှၤပၣ်တၢ် တညီၣ်တဖၣ် လၢကမၤထံလီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤ ဖဲမ့ၢ်လီၤန့ၢ်ဒီး တချးတၢ်လူၤခးတၢ်အဆၢကတီၢ် 2 န့ၣ်ရံၣ် အဘၣ်စၢၤ တသ့ဘၣ်, မ့တမ့ၢ် ပှၤပၣ်တၢ် တညီၣ်လၢတၢ်တအံးထွဲကွၢ်ထွဲအိၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်အဂၤတဖၣ်အပူၤ အါန့ၢ်ဒီး 3 န့ၣ်ရံၣ်တပယုၣ်ဃီတသ့ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်, လၢထံလီၤကဝီၤတဖၣ်လၢအဘူးဒီး နီတဂၤဟီၣ်ခိၣ်လီၤ လၢအအိၣ်လၢပှၤလူၤခးတၢ်ဖိအံၤ အတၢ်ပၤအပူၤ ဖဲန့ၣ်ဆၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ မဲထီၣ်လၢထံလီၤကဝီၤအံၤအပူၤ တအိၣ်ဝဲလၢလၢလီၤလီၤ လၢကဟံးဘၢပှၤခးတၢ်ဖိအံၤ တကူၣ်တဝဲအခါ တနီၣ်တဖၣ်န့ၣ် ပှၤပၣ်တၢ်အိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

တညီၣ်အိၣ်ဒီးစဲး

တညီၣ်အိၣ်ဒီးစဲးတဖၣ် တၢ်စူးကါအိၣ်လၢ ထီၣ်ဒုၣ်မံၤအခူအခါ ဒီးပၤတုၤလၢထီၣ်ဒုၣ်ထံအခူအခါဒိတကတီၢ်ညါ, လၢကီၢ်စံၣ်ဒိတဘၣ်အပူၤသ့ဝဲ, ပၤဃုၣ်ဒီးတၢ်မံၤလၢတၢ်ပၤတၢ်ဆၢလီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ရံၣ်မူးခိၣ်တြိတဖၣ်လၢ တညီၣ်အိၣ်ဒီးစဲးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဖိးဝဲဒီးသဲးစးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးညၣ်ဆၣ်ဝါလၢစၢၤ တၢ်အိးထီၣ်အခူအခါ

ဖဲ လံး(ဇု)နီၣ် (Leech Lake) ဒီးနီၣ်အဂၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးညၣ်ဆၣ်ဝါလၢစၢၤအခူအခါန့ၣ် တၢ်အိးထီၣ်အိၣ်ဖဲ ထီၣ်ဒုၣ် အခူအခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်လူၤခးတၢ်ဖဲ တၢ်ပူၣ်လူၣ်တဖၣ် (buoys) အကပၤအခါန့ၣ် ပလီၤနီသးတက့ၢ်.

တၢ်စူးကါ အဲၣ်ရဲရှၢၣ်သနီတဖၣ် (AREATION SYSTEMS)

လၢတၢ်ကဒုအိၣ်ထီၣ် ထံပျီထံလီၤကဝီၤတဖၣ် လၢကထုးန့ၢ် မ့တမ့ၢ် မၤစၢၤထံ ထီၣ်ဒုၣ်ထံမံၤအတၢ်သးလီၤသးကျဲ လၢကမၤထံလီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤအဂီၢ် ပှၤစူးကါအဲၣ်ရဲရှၢၣ်သနီတဖၣ် တသ့ဘၣ်. အဲၣ်ရဲရှၢၣ်သနီတဖၣ် အိၣ်ပညီန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ထံထီၣ်ပၤ, နီၣ်ဝံၤ, ထံတၢ်လဲတရံးသး မ့တမ့ၢ် သနီလၢအဒိသးလီၤသး လၢတၢ်စူးကါအိၣ်လၢ ကမၤပျံၤလီၤအိးစံၣ်ကွၢ်လၢထံကျါ မ့တမ့ၢ် ကရဲၣ်သဲကတီၢ်ထံပျီ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံးန့ၣ်ဒီးတၢ်စိာ်ဆၢ၊ ထီၣ်ဒုၣ်ထံသုးလီၤသုးကျဲၤ ဒီးထီၣ်ဖိလၢတၢ်လူၤခးလိာ်ကွဲၤအီၤတဖၣ် ထီၣ်ဒုၣ်ဒီးကယၢ်မ့ၢ်ထီၣ်ဖိလၢတၢ်လူၤခးအီၤတဖၣ် ပုၤကဘၣ်စိာ်ဆၢအီၤ ဃုာ်ဒီး အဒံးလၢအိၣ်ဒီးအဆူၣ်အဒံး စဲဘူးယၢ် အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျဲၤ- ထီၣ်လွၢ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကတိၢ်ကတီၢ်အီၤ လၢလၢပုၤပျဲၤသုးန့ၣ်လီၤ (အဒံးတဖၣ်ဒီးအိၣ်တဖၣ် တၢ်သုးကွဲၤအီၤသုးလီၤ).

တၢ်ဒုးအိၣ်ဒုးအီၤဒီးတၢ်အိၣ်ဘျးလီၤကဝီၤတဖၣ်လၢထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ် လီၤကဝီၤလၢလံာ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လီၤလၢတၢ်ဟံးပနီၣ်ယၢ်အီၤ ဒ်အမ့ၢ် ထီၣ်ဒုၣ်ထံသုးလီၤသုးကျဲၤ တၢ်ဒုးအိၣ်ဒုးအီၤ ဒီး တၢ်အိၣ်ဘျးလီၤကဝီၤတဖၣ်လီၤ. တၢ်စူးကါ ချဲကဘျီလၢတၢ်နီၣ်အီၤလၢမိၣ်တၢ်န့ၣ် တၢ်တြီယၢ်အီၤလၢတၢ်လီၤလၢလံာ်တဖၣ်အံၤအလူၤလီၤ- ချဲကဘီလၢအစူးကါ ထြီလုမိၣ်တၢ်တဖၣ် (trolling motors) ဃုာ်ဒီး လီဆၣ်အါအဂီၢ် 12 ဘိး(ထ) မ့တမ့ၢ် စုၤန့ၣ်တၢ်အီၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ပျဲၤအီၤ ဖဲတၢ်လူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံအခါအိၣ်ထီၣ်အသးအခါ လၢနီၣ်လၢလံာ်တဖၣ်အံၤအလူၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ရၢၣ်	နီၣ်တဖၣ်
ဘဲၣ်ပိထြီမံၣ် (Beltrami)	ဖျၢၣ်ဖိစကံၣ်နီၣ် (Puposky Lake) ဒီး လုးထၢၣ်ဖျၢၣ်ဖိစကံၣ်နီၣ် (Little Puposky Lake)
ခါဘၢၣ် (Carver)	ထါကၢ်နီၣ် (Tiger Lake)
ဖဲဘိၣ် (Faribault)	မံၣ်နီၣ်စိထၢၣ်နီၣ်တၢ်လီၤတနီၤ
ဖရဲဘီ (Freeborn)	ဘဲနီၣ် (Bear Lake) ဒီး ထွဲနီၣ်ထး (Upper Twin Lake)
ကုးစၢၣ် (Jackson)	ကလံးထံး ဟုရၢၣ် (Heron) နီၣ်တၢ်လီၤတနီၤ, ကလံးစီးဟုရၢၣ်နီၣ်တၢ်လီၤခဲလၢာ်, ဘၣ်ဆၣ်တဟံးဃုာ်ဒီး ဝုစၢၢ်ပိၣ်တြီ (Winzer Bay) ဒီး ကလံးစီးမး(ရှ) (North Marsh) ဘၣ်
ခဲဒံၤယီၤပာ် (Kandiyohi)	ဝုၣ်ခါဒုၣ်နီၣ် (Wakanda Lake), နီၣ်လုလံၣ်ယၢၣ် (Lake Lillian)
လစူအုၣ် (LeSueur)	ဒီရၢၣ် (Dora), ဒါမ (Diamond), စဲဘီ (Sanborn)
မဒြီး (McLeod)	ဘူးခါၣ်နီၣ် (Bakers Lake) ဒီးနီၣ်လၢအမံၤတအိၣ် (ဖဲမး(ရှ) - Penn Marsh) ဖဲ Sec.
ပီး(ခ) (Polk)	ထၢထၢၣ်နီၣ် (Turtle Lake)
ပီး (Pope)	နဲလစၢၣ်နီၣ် (Nelson Lake)
ထြၢဘဲးစိ (Traverse)	မးနီၣ် (Mud Lake) တၢ်လီၤတနီၤ

ချဲကဘီလၢလဲၤတၢ်ဒီးမိၣ်တၢ်န့ၣ် တၢ်တပျဲၤပုၤခွဲးအီၤ ဖဲထီၣ်ဒုၣ်ထံအခါအိၣ်ထီၣ်အသး အကတီၢ်ခါ လၢနီၣ်လၢလံာ်တဖၣ်အံၤအလူၤဘျၢၣ်.

ကီၢ်ရၢၣ်	နီၣ်တဖၣ်
ဘူးစတီ (Big Stone), လးခံၣ်ဖါ (Lac qui Parle), စွဲး (Swift)	မး(ရှ)နီၣ်တၢ်လီၤတနီၤ, ထုၣ်ယခါနီၣ် (Thielke Lake)
ဘလူအး (Blue Earth)	စီးတၢ်ဂူးနီၣ် (Cottonwood Lake)
ခးစံ (Cass)	ဘံးရဲစံ (Big Rice), ကူးစံ (Goose), မး (Mud) နီၣ်တဖၣ်
ခြံယၢဝီထၢၣ် (Clearwater)	ရဲနီၣ်ထးခီ (Upper Rice Lake)
ကြဲး(Grant)ဒီး ဒီးကလးစံ(Douglas)	နီၣ်ခြံးစတံနီၣ် (Lake Christina) တၢ်လီၤတနီၤ
အံၣ်ထီစကၢၣ် (Itasca)	ရဲ(စ)နီၣ် (ဘူးဒီး မဲး(စ) - Max) ဒီး နူဘျၢၣ်နီၣ် (Nature's Lake)
လစူအုၣ် (LeSueur)	ဟဲနရံၣ် (Henry), ရဲစံ ဒီး စမီး(ခွဲ) (Scotch) နီၣ်တဖၣ်
နီၣ်မိလဲး (Nicollet)	အခြံးနီၣ် (Oakleaf Lake)
အီးထၢထု (Otter Tail)	နီၣ်လုစီ (Lake Lizzie) အတၢ်လီၤတနီၤအံၤ, ဘၣ်တၢ်သုၣ်ညါအီၤဒ် ရဲ(ရှ)နီၣ် (Rush Lake), အိၣ်လၢတၢ်လီၤဖဲ Sec.3-9, Twp 136 N, R. 42 (Lida Twp.); ဒီး မးနီၣ် လၢ အီစတး (Aastad) ကီၢ်ဆၣ်အလူၤ
ပီး (Pope)	နီၣ်ကီၢ်ဟါနီၣ် (Lake Johanna)
စကီး (Scott)	ဖျဲးစံနီၣ် (Pleasant Lake)
စူးဘလံၣ် (Sibley)	ဝါရှတၢၣ်နီၣ် (Washington Lake) ဒီးမး (အဲရၢၣ် - Erin) နီၣ် လၢဝါရှတၢၣ်နီၣ်ကီၢ်ဆၣ်အလူၤ.

တၢ်စူးကၢ အီးဘီးမိၣ်တၢ် (OUTBOARD MOTOR) ဖဲကီၢ်ခဲၣ်ဒီးကီၢ်စၢဖျိၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ်

တၢ်စူးကၢအီးဘီးမိၣ်တၢ်တဖၣ် (ဟံးဃုာ်ဒီး အံၣ်လဲးတြီၤန့ၣ်တြီၤလုၤမိၣ်တၢ်တဖၣ်) မ့တမ့ၢ် ထံၣ်ကျဲၤသီလုၤလၢအိၣ်ဒီးမိၣ်တၢ်တဖၣ် (ဟံးဃုာ်ဒီး သိၣ်လုၤလၢပုၤစူးကၢအီး လၢထံလၢခိၣ်တဖၣ်) အံၣ် တၢ်တြီၤဃုာ်အီးလၢ ကီၢ်ခဲၣ်တၢ်မံၤလၢတၢ်ပတၢ်ဆၢလီၤကဝီၤ, ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်ဘျုးထီၣ်ဒုၣ်ထံလီၤကဝီၤ မ့တမ့ၢ် ထံၣ်ကီၢ်တၢ်မံၤလၢလီၤအိၣ်ကဒု အါတက့ၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အလၢအပံၤအဂီၢ် ကွၢ် မံၣ်န့ၣ်စိထုာ် တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢတၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုာ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျုးတဖၣ် အလံာ်န့ၣ်ကျဲၤတက့ၢ်.

တၢ်စူးကၢ ချဲကဖီလီ (AIRBOAT) ဖဲ န့ၣ်ဆၢၣ်လီၤကဝီၤနီၣ်လၢတၢ်ဟံးပနီၣ်ဃုာ်အီးတဖၣ်အပူၤ

မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤလီၤလီၤဆိဆိဘၣ်အဟိၣ်, ဖဲနီၣ်လၢလၢတဖၣ် လၢတၢ်ဟံးပနီၣ်ဃုာ်အီး လၢတၢ်မံၤလၢ တၢ်ပတၢ်ဆၢတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်အပူၤန့ၣ် တၢ်တြီၤဃုာ် တၢ်စူးကၢ ချဲကဖီလီတဖၣ် ကိးဆၢကိးကတီၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.တၢ်တြီၤဃုာ် အဂၢၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးစးဖိကဟ့ၣ်န့ၣ် တၢ်ကတီၢ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ဖဲ ကမ့ၢ်တၢ်လဲၤန့ၣ်သ့အလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ရၢၣ်	နီၣ်တဖၣ်
အုခၣ် (Aitkin)	ဝးအဲး (White Elk)
အနီၣ်ကုၣ် (Anoka)	ဖဲး(ရှ) (Fish)
ဘလူအးသံ (Blue Earth)	ခီတၢ်ဂူး (Cottonwood)
ဘလူအး (Blue Earth)	ဖး(ခွ) (Perch)
ဘလူအးသံ (Blue Earth)	အံကၢ် (Eagle)
ဘလူအး (Blue Earth)	ရး (Rice)
တြီ (Brown)	ဟံစကၢ် (Hanska)
ဘံးစတီ (Big Stone)	လုး 14 (Lake14)
ခါဘၢ် (Carver)	ဖဲးထၢ်စၢ် (Patterson)
ခါဘၢ် (Carver)	ထါကၢ် (Tiger)
ခးစံ (Cass)	ဘံးရးစံ (Big Rice)
ခီးတၢ်ဂူး (Cottonwood)	အကါစတၢ် (Augusta)
ခီးတၢ်ဂူး (Cottonwood)	ဘိစတံးစလီး(Bolstad Slough)
ခီးတၢ်ဂူး (Cottonwood)	လီၤနီၣ် (Long Lake)
ခြံဝ (Crow Wing)	ဒီး (Dog)
ဒီးကလး (Douglas)	အဲကၢ (Anka)
ဒီးကလး (Douglas)	ကုၣ်နီၣ် (Jennie)
ဒီးကလး(Douglas)/ကြး(Grant)	ခြးစတံးနီၣ် (Christina)
ဖဲဘိၣ် (Faribault)	ရးစံ (Rice)
ဖဲဘိၣ် (Faribault)	မံၣ်နီၣ်စိထုာ် (Minnesota)
ဖရဲဘီ (Freeborn)	ဘဲ (Bear)
ဖရဲဘီ (Freeborn)	လီၤတၢ်ထွဲ (Lower Twin)
ဖရဲဘီ (Freeborn)	ကုၣ်နီၣ်ဗၣ် (Geneva)
ဖရဲဘီ (Freeborn)	အးပတၢ်ထွဲ (Upper Twin)
ကြး (Grant)	အဲရဲ (Ash)
ကြး (Grant)	ဒဲထၢ်စလီး (Denton Slough)
ကြး (Grant)	ထီန့ၣ် (Towner)
ကုးစၢ် (Jackson)	ဟုရုၣ် (Heron)
ကုးစၢ် (Jackson)	ထံယၢ် (Teal)
ခဲဒံၤယီဟံၣ် (Kandiyohi)	မံးဃၢ် (Middle)
လစူအုၣ် (LeSueur)	စဲဘီ (Sanborn)
လံၣ်ယီၣ် (Lyon)	မီခိၣ်မး(ရှ) (Mahlke Marsh)

ကီၢ်ရၢၣ်	နီၣ်တဖၣ်
မၢ်တုၣ် (Martin)	ဖံယးစံ (Pierce)
မနီမၢ် (Mahnomen)	ဘီလံၣ်ယီၣ် (Beaulieu)
မခြး (McLeod)	အံကၢ် (Eagle)
မခြး (McLeod)	ဝး (Ward)
မုလး (Mille Lacs)	အိၣ်န့မယါ (Onamia)
မၢရံၣ် (Murray)	မရဲယုၣ် (Maria)
မၢရံၣ် (Murray)	ရီ (Round)
မၢရံၣ် (Murray)	ဆီးဘဲးကွၢ် (South Badger)
မၢရံၣ် (Murray)	နီးသံဘဲးကွၢ် (North Badger)
နီၣ်ခိလး (Nicollet)	ရွဲ (Swan)
အီးထၢ်ထု (Otter Tail)	မး (Mud)
အီးထၢ်ထု (Otter Tail)	အးပါလးထန့ (Upper Lightning)
ဖိး (Pope)	စါမၢ် (Simon)
စူးလူဝး(စ) (St. Louis)	လုးထၢ်ရး(စ) (Little Rice)
စူးလူဝးစံ (St. Louis)	ဘံးရးစံ (Big Rice)
စူးဘလံၣ် (Sibley)	အုဒံယါနီၣ် (Indian Lake)
စူးဘလံၣ် (Sibley)	စဲ (Sand)
စကြဲ(စ) (Stearns)	စံဒၢ် (Cedar)
စတံးယၢ်(Steele)/ဒကုၣ်(Dodge)	ရးစံ (Rice)
ဆွဲး (Swift)	ဟံၣ်စၢ် (Hassel)
ဝါခဲစၢ် (Waseca)	ဘးဖလံၣ် (Buffalo)
ဝါခဲစၢ် (Waseca)	ကူး(စ) (Goose)
ဝါခဲစၢ် (Waseca)	ဝုလူးစံ (Willis)
ဝူၣ်ထါဝုၣ် (Watonwan)	စီၣ်လၢ် (Sulem)
ရး (Wright)	ဖဲလခၢ် (Pelican)
ရး (Wright)	စမံး (Smith)
ယဲလိၣ်ခဲၣ်ဒံၣ်စုၣ်(Yellow Medicine)	ခၢထွဲစံ (Curtis)
ယဲလိၣ်ခဲၣ်ဒံၣ်စုၣ်(Yellow Medicine)	စပဲမဲ (Spellman) (ကလံးစီး ဒီးကလံးထဲး)
ယဲလိၣ်ခဲၣ်ဒံၣ်စုၣ်(Yellow Medicine)	ထု(မ)နီၣ် (Timm Lake)

မံင်နံင်စိထံင် ထိင်ဒုင်လၢ တၢ်နဲင်ဖျါထိင်အိၤဃုာ်ဒီးအဂီၢ်တဖၣ်

(အကလုာ်ခဲလၢာ် တဟ်ဖျါဃုာ်ဒီးအဂီၢ်တဖၣ်)

ထိင်ဒုင်မဲလၢး
(MALLARD)
အထီ 24 စုမုာ်ဒိင်
အတယၢ် 2.75 ပိင်

ထိင်ဒုင်မဲလၢးန့ၣ် မ့ၢ်ထိင်ဒုင်လၢညါန့ၢ်အိၣ်လၢ
ကီၢ်စဲၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. မံင်နံင်စိထံင်ညါန့ၢ်
ထၢဖှိၣ်- 270,000.

ထိင်ဒုင်သူ (BLACK DUCK)
အထီ 24 စုမုာ်ဒိင်,
အတယၢ် 2.75 ပိင်

အါတက့ၢ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အိၤလၢ အဲးတလဲတုး
ထိင်ယုၤကျဲ (Atlantic Flyway) ဒီး, အိၣ်စ့ၢ်ကိးဖဲ
မံးစံးစဝံင် (Mississippi) တစးလီၤ. နီၣ်ကိၢ်ဟံၣ်ထီၣ်
တစး လၢကလံၤစိးမံင်နံင်စိထံင်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
မံင်နံင်စိထံင်ညါန့ၢ် ထၢဖှိၣ် - 1,000.

ထိပ်ဒွန်ကဲဒဝါ (GADWALL)

အထိ 21 စုမိုဒိန်

အတယာ 2 ဝိန်

အဖါ

အမိ

အဖါ

အဖါအဆူ
အဒဲးလီ

အမိ

အမိ

အဖါ

ညီနီဘဉ်တကီးအီလ၊ “ထိပ်ဒွန်မဲလးဝါလး” မှတမ့
“ထိပ်ဒွန်ဝါလး” လီ၊ ထိပ်ဒွန်ကဲဒဝါတဖဉ်န့
မ့ထိပ်ဒွန်သုးလီသုးကျဲအဆိကတၢာ 1 ကလုာ်န့လီ၊
မံာ်န့စိထဉ်ညီနီ ထာဖိာ် - 36,000.

ထိပ်ဒွန်ဂူး (WOOD DUCK)

အထိ 18.5 စုမိုဒိန်

အတယာ 1.5 ဝိန်

အဖါ

အမိ

အဖါ

အဖါအဆူ
အဒဲးလီ

အမိ

အမိ

အဖါ

တၢာ်ထံာ်အီလ၊ ထိပ်ယူကျဲတဖဉ် (flyways) အပူ၊
အိဉ်ဂီၢ်မုာ်ဂီၢ်ပလ၊ အဲးတလဲတုး ဒီးမဲးစဲးစပံာ် ထိပ်ယူကျဲတဖဉ်
အပူ၊ မံာ်န့စိထဉ်ညီနီ ထာဖိာ် - 125,000.

ထိပ်ဒုန်ဖူးထွ (PINTAIL)

အထိ 26 စုမုဒိန်
အတယာဂ် 1.75 ပိန်

ထိပ်ဒုန်တဖုဒ်အံးစူးကါ ထိပ်ယူကွဲ 4 ကျဲလက်, ဘုဒ်
ဆုဒ် အိဉ်အါကတဂ်လုမုဒ်တကဟ်.
မံဉ်နံဉ်စိထုဉ်ညီနီ ထာဖိဉ် - 15,000.

ဟူးဒဲးထိပ်ဒုန်မကဲစာဉ် (HOODED MERGANSER)

အထိ 18 စုမုဒိန်
အတယာဂ် 1.5 ပိန်

ညီနီထုဉ် အမိဖါတစူဉ် မုတမုဒ် အဒုဉ်လုနီဉ်ဂံစု.
မံဉ်နံဉ်စိထုဉ်ညီနီ ထာဖိဉ် - 9,000.

ထိပ်ဒုန်စူး (SCAUP)

အကလုာ်ဒိဉ်-

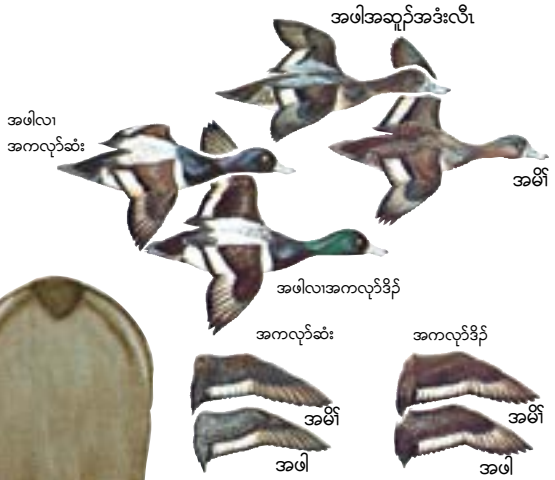
အထီ 18.5 စုမုာ်ဒိဉ်

အတယာ် 2 ပိဉ်

အကလုာ်ဆဲး-

အထီ 17 စုမုာ်ဒိဉ်

အတယာ် 1.75 ပိဉ်

အဖါ

အဖါ

မ့တမ့ာ်ဘဉ်လၢ အဒဲးတၢ်ပနီဉ်တဖဉ်န့ဉ်, ထိပ်ဒုန်စူးအဒိဉ် ဒီးအဆဲးန့ဉ် ဖျါလီၤကံာ်တမံၤဃီလၢပျီုးန့ဉ်လီၤ. ကလံာ်စိး အမဲရကၢတၢ်ပျီုးထီဉ်အနီၢ်ကံာ် ဟဲအါထီဉ်ကဒါက့ၤ လၢအပူၤ ကွံာ်န့ဉ်တဖဉ်အပူၤလီၤ. မံဉ်န့ဉ်စိထုဉ်တၢ်ထၢဖိဉ်န့ဉ် လၢပျၢၤလံၤလံၤအပတီၢ်ဖျဉ် ဒီးအိဉ်ဒုဉ်ထဲ 10,000 ဘ့ဉ်ဃုဉ် ဃုဉ်လီၤ.

ရူနဲးထိပ်ဒုန် (RINGNECK)

အထီ 17 စုမုာ်ဒိဉ်

အတယာ် 1.5 ပိဉ်

အဖါ

အဖါ

လီၤကံာ်ဒီးထိပ်ဒုန်စူးလီၤ, ဘဉ်ဆဉ် ညီနီၢ်တၢ်ထံဉ်အါလၢ ကပျၢၤကဆီတဖဉ် ဒီး ကမါအိဉ်ဒီးသ့ဉ်မုာ်ဝဉ်ဘိတဖဉ်အပူၤ လီၤ. အဒုဉ်တဖဉ်အိဉ်တုၤဆူၤအဘုဉ် 200,000 ဒီးအိဉ်ဖဲ ကလံာ်စိးလီၤခၢဉ်သးမံဉ်န့ဉ်စိထုဉ်တၢ်ထၢဖိဉ်န့ဉ်ကဒုတဖဉ်. မံဉ်န့ဉ်စိထုဉ်ညီနီၢ် ထၢဖိဉ် - 80,000.

ထိပ်ဒုန်ခဲဘား(စ) (CANVASBACK)

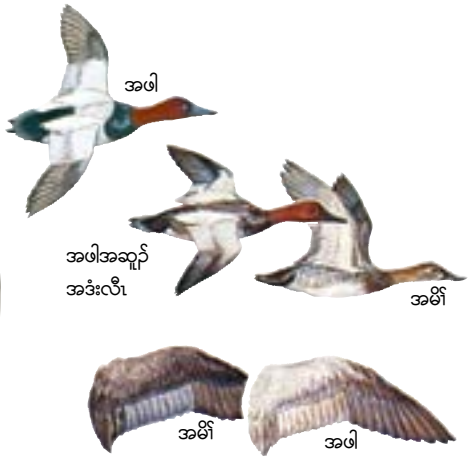
အထိ 22 စုမှီဒိန်

အတယာန် 3 ပိန်

အဖါ

အမိ

အိပ်ဝဲမှန်ဒိန်လ၊ ထံပျီလီကဝီတဖန်လီ၊
ညီနီလဲဆူကလံစီးစံဝဲလီ၊
မံနံနံစိထပ်ညီနီ ထာဖိုင်- 3,000.

ထိပ်ဒုန်ရဲးဟဲး (REDHEAD)

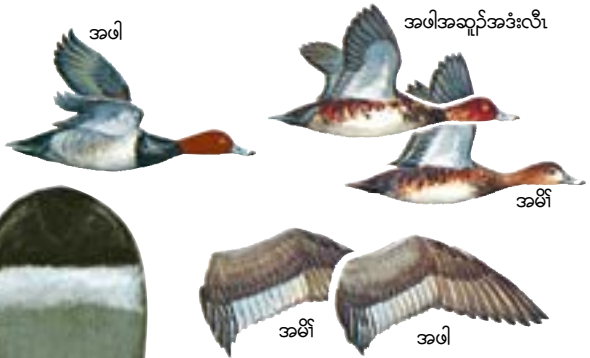
အထိ 20 စုမှီဒိန်

အတယာန် 2.5 ပိန်

အဖါ

အမိ

ရဲးလီသးလာပိန်လဲနံ တတီးဆူတတီး အိပ်ဒီး
အနီနံကံအါအါကိုကီ လာလီခာ်သးထိပ်ယူကျဲအပူ၊
ညီနီနံ ရဲးလီတပ်ထွဲအသးဒီး
ထိပ်ဒုန်ခဲဘား(စ)ဘဲး လီ၊
မံနံနံစိထပ်ညီနီ ထာဖိုင်-14,000.

ခဲနဒါထိပ်တၢ (CANADA GOOSE)

အထိ 25- 43 စုမုဒိန်

ခဲနဒါထိပ်တၢ

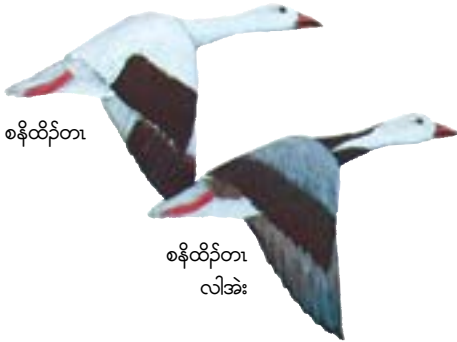
မံနံနံစိထံတနံဘဲတနံ ထာဖိုင် - 249,000. 36
မူးကယၢ ထိပ်တၢတဖိုင်အံၤ ပှၤခးန့ၢ်ဖဲ
စးပတူဘၢၣ် အခွအခါ အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

စနီထိပ်တၢ (SNOW GOOSE)

အထိ 25- 38 စုမုဒိန်

စနီထိပ်တၢလါအဲး (BLUE SNOW GOOSE)

အထိ 25- 30 စုမုဒိန်

စနီထိပ်တၢ

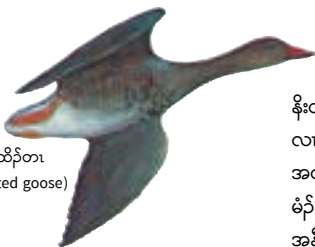
စနီထိပ်တၢ
လါအဲး

“အနီးလါဆီတကဝီၤ” လၢအသူ ဖဲအနီးန့ၣ် တၢ်ထံၣ်န့ၣ်
အီၤထဲဒၣ်လၢ စနီထိပ်တၢန့ၣ်လီၤ.

စနီထိပ်တၢ “လါအဲး” န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ စနီထိပ်တၢ
အကလုာ် အဆဲးအံၤ အတၢ်လါဆီတမံၤန့ၣ်လီၤ.
မံနံနံစိထံတနံဘဲတနံတၢ်ထာဖိုင်နီၣ်ဂီၢ်ခွးယူ
ဘၢၣ်ထွဲဒီး စနီထိပ်တၢဒီးစနီထိပ်တၢလါအဲး - 3,000.

ဝးဖြးတူးထိပ်တၢ (WHITE-FRONTED GOOSE)

အထိ 25- 30 စုမုဒိန်

ဝးဖြးတူးထိပ်တၢ
(white-fronted goose)

နီးလၢအဂီၢ်စၢ်, တၢ်အလွဲၢ်ဝါလါဆီတကဝီၤ
လၢအခိၣ်အမဲၣ်ညါ ဒီးတၢ်အကျိၤသူတဖိုင်လၢအဟၢဖၢ
အလီၤ ဒူးနဲၣ်ဖျါ ထိပ်အလုာ်အံၤလီၤ. တညီန့ၢ်အိၣ်လၢ
မံနံနံစိထံအပူၤဘၢၣ်, တနံဘဲတနံတၢ်ထာဖိုင်
အနီၣ်ဂီၢ်ယူန့ၣ် ၅ၤန့ၢ်ဒီး အဘျဲး 200 လီၤ.

MINNESOTA CONSERVATION VOLUNTEER

ဟဲစိာ် မဲးကစံအံၤဆူ နတ်ၢ်ဟးခးတၢ်လၢခံတဘျီတက့ၢ်.

တချုးနဆုၣ်နီၤတစီၤခိၣ် လၢနဒဲးခးတၢ်အပူၤန့ၣ်, ဆိကမိၣ်
ဆဲးလီၤနမံၤလၢ Minnesota Conservation Volunteer လၢ
ကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တလါဘၣ်တလါ ပှၢ်မုၢ်ကနၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဝဲဒီး
တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်အဂ့ၢ်ကျိၤလၢလၢပွဲၤဒီး
ပွဲၤမဲာ်ပွဲၤနီၤ အဂီၢ်တက့ၢ်.

MCV's အက့ၢ်ဂီၤလၢအဆံး ဒီးပှၤသူအီၤညီန့ၣ်
ဘၣ်ဘျီးဘၣ်ဒါဝဲဒၣ်လၢ နကစိာ်ဃုာ်အီၤဒီးနၢ် ဖဲနလဲၤဆူ
ထံလီၤကဝီၤအံၤအခါ လၢတနံၣ်ညါ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢာ်
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဟ့ၣ်မၤဘျီတၢ် ဒီး ဆဲးလီၤမံၤ

Visit mndnr.gov/mcvmagazine

မ့တမ့ၢ် ဆဲးကျိး 844-245-7115 ခီဖျိစူးကါ ဖြိာ်မိၣ်နီၣ်ကိာ် T23WTRFWL.

ဒဲးဒီးခးတၢ်လၢတၢ်စူးကါအိသုတဖၣ် လၢပှၤလူၤခးတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

လးခံၣ်ဖၢ (Lac qui Parle), တဲးဒီးနီၣ် (Talcot Lake), စွဲၣ်နီၣ် ရဲၣ်ထီၣ်ကျိ (Swan Lake Roseau River) ဒီး သဲးနီၣ် (Thief Lake) တၢ်မဲၤလၢတၢ်ပတၢ်ဆၢလီၤကဝီၤတဖၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်လူၤခး ထီၣ်ဒုၣ် မ့တမ့ၢ် ထီၣ်တၢ် ဒဲးဒီးခးတၢ်တဖၣ်လၢ ပှၤခးတၢ်ဖိ လၢအိၣ်ဒီး တၢ်ဟူးဂဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. လၢကသုၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိအဂီၢ်, ဆဲးကျိး-

- Lac qui Parle WMA, 14047 20th St. NW, Watson, MN 56295, လီၤတဲးစိနီၣ်ဂီၢ် - 320-734-4451;
- Nicollet Area Wildlife Office (Swan Lake WMA), 501 Ninth St., Nicollet, MN 56074, လီၤတဲးစိနီၣ်ဂီၢ်- 507-225-3572;
- Talcot Lake WMA, 40249 County Road 7, Dundee, MN 56131, လီၤတဲးစိနီၣ်ဂီၢ်- 507-873-5650;
- Whitewater WMA, 15035 Highway 74, Altura, MN 55910, လီၤတဲးစိနီၣ်ဂီၢ်- 507-468-2248;
- Thief Lake WMA, 42280 240th Ave. NE, Middle River, MN 56737, လီၤတဲးစိနီၣ်ဂီၢ်- 218-633-7670;
- Roseau River WMA, 27952 400th St., Roseau, MN 56751, လီၤတဲးစိနီၣ်ဂီၢ်- 218-463-1130.

ကီၢ်စဲၣ်လီၤအိၣ်ကဒုတဖၣ် လၢအအိးထီၣ်သးလၢ တၢ်ဟးခးထီၣ်တၢ်အဂီၢ်

ကီၢ်ရၢၣ်	လီၤအိၣ်ကဒု	တၢ်အိးထီၣ်အဒုအခါ
ဘုၣ်တြဲၣ်နီၣ် (Beltrami)	ဘုၣ်မဲၤကွီၢ် (Bemidji) တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု (ဘုၣ်ဆၢ, နီၣ်ဘၢၣ်မဲၤကွီၢ်, နီၣ်အးဖျ (Lake Irving), မဲးစိထံကျိ (Miss.River) ဒီးစထါနီၣ် (Stump Lake)တပၣ်ဃုာ်ဘၣ်)	ထီၣ်တၢ်အဒုအခါဆီ စဲးပတုဘၣ် 2-17
ခလု (Clay)	ခလုကီၢ်ရၢၣ်တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု	ထီၣ်တၢ်အဒုအခါဆီ စဲးပတုဘၣ် 2-17
ဒေထီၣ် (Dakota)	ဘုၣ်မုလယၢၣ် (Vermillion) ကစၢ်ကျါတၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ် ညါ, တၢ်ဟးကသုၣ်မးဖျဲးဒီး ဒီး WMA	ထီၣ်တၢ် ဒံၣ်စဲးဘၣ် 11 - 27
ဒး(ကွဲ) (Dodge)	ချဲရမး (Claremont) တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု	တၢ်လူၤခးထီၣ်တၢ်
ဒီးကလးစံ (Douglas)	အဲဗၢၣ်စံဗူလ် (Evansville) တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု	တၢ်လူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံ ထီၣ်တၢ်အဒုအခါဆီ စဲးပတုဘၣ် 2-17
ဖရဲဘီ (Freeborn)	မီးစကီၣ် (Moscow) တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု	တၢ်လူၤခးထီၣ်တၢ်
အါစဲၣ်တံ (Isanti)	အဲလဲစတး (Elizabeth) တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု ကွဲးမဲ (German) နီၣ်တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု	ထီၣ်တၢ်အဒုအခါဆီ ဒီးသးစၢ် တၢ်ပၣ်ဃုာ်မးသကိး တၢ် ထဲလၢတၢ်လူၤခးတၢ်/တၢ်နီၣ်လိတၢ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ပၣ်ဃုာ်နီၣ်တမံးအပူၤဖါ.
မာ်တုၣ် (Martin)	မးဘဲးဝဲ (Mud-Bardwell) တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု ဖီး(ခစ)နီၣ် (Fox Lake) တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု	တၢ်လူၤခးထီၣ်တၢ် အိးကထီၣ်ဘၣ် 7 - ဒံၣ်စဲးဘၣ် 27 တၢ်လူၤခးထီၣ်တၢ် နီၣ်ဒုဘၣ် 27 - ဒံၣ်စဲးဘၣ် 27
နီၣ်ဘၢၣ်စံ (Nobles)	အီခါ (Ocheda) နီၣ် တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု	သးစၢ်တၢ်လူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံ နွံကတၢ်နံၤသဘူထီၣ်တၢ် အဒုအခါဆီ စဲးပတုဘၣ် 2-17 ဒံၣ်စဲးဘၣ် 2 - 27
အိစတး (Olmsted)	ရိုၣ်နဲးစတုၣ် (Rochester) တၢ်လီၤကွဲၤလီၤအိၣ်ကဒု	ထီၣ်တၢ်အဒုအခါဆီ စဲးပတုဘၣ် 2-17
စတဲလ် (Steele)	ရဲးခး (Rickert) ထီၣ်ဒုၣ်ထံလီၤအိၣ်ကဒု, ဘုၣ်ဆၢ မါရီၣ်ဘူလ် (Myron Buelow) ထီၣ်ဒုၣ်ထံ အိၣ်သးဒါအလီၤ WMA တပၣ်ဘၣ်	ထီၣ်တၢ်အဒုအခါဆီ စဲးပတုဘၣ် 2-17
စတဲဘၣ်(စ)(Stevens)	ဟါစတးစလူး (Harstad Slough) ထီၣ်ဒုၣ်ထံလီၤအိၣ်ကဒု	ထီၣ်တၢ်အဒုအခါဆီ စဲးပတုဘၣ် 2-17
ဝုာ်ထီၣ်ဝဲ(Watsonwan)	စူးကွဲ (Saint James) တၢ်လီၤကွဲၤ လီၤအိၣ်ကဒု	တၢ်လူၤခးထီၣ်တၢ် စဲးပတုဘၣ် 23 - 24

✿ အသိ — တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ်

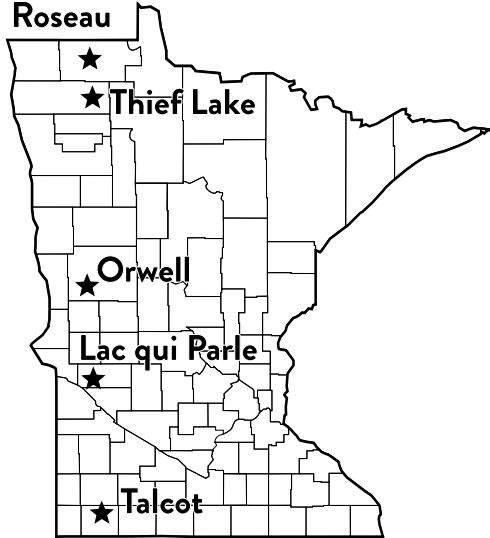
တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤ (CHZ) တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢတဖၣ် ဆီတလဲတၢ်လံၤအသး ဒီးသီးကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ပှၤဟးခးတၢ်တဖၣ် အတၢ်စူးကၤစၢလီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. CHZ ဖဲ ရဲၣ်ခဲးစထၢၣ် (Rochester) န့ၣ် တၢ်ထူးထီၣ်ကွၢ်အီၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ထဲခိးနီၣ် (Talcot Lake) ဒီး လးခံၣ်ဖၢ (Lac qui Parle), တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ် ဃၢ်အီၤတဖၣ် အနီၣ်ကိၣ်လၢတၢ်မၤစၢလီၤအီၤန့ၣ် တၢ်ကရဲၣ်သဲကတီၢ်ဃၢ်အီၤလၢ. တၢ်လီၤကွၢ်လီၤအိၣ်ကဒုးအိၣ်စဲဘူးလီၤသးတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤအဆၢဖဲ သဲးနီၣ် (Thief Lake) CHZ န့ၣ် တၢ်ဘျီကုၤအီၤတဖၣ် ဒီး CHZs ဖဲ အိဝဲၣ် (Orwell) ဒီး ရဲၣ်ခဲးစထၢၣ်ထံၣ်ကျိ (WMAs) န့ၣ် တၢ်တဆီတလဲအီၤဘၣ်.

တၢ်တြီၤဃၢ်ထီၣ်ရီၤတဖၣ်

တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢလၢလၢတဖၣ်န့ၣ် တၢ်စူးကၤဟံၤလီၤအီၤဆူ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ် လၢတၢ်ဟံၤပနီၣ်ဃၢ်အီၤတဖၣ် လၢတၢ်လီၤကွၢ်လီၤအိၣ်ကဒုးတဖၣ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ်အပူၤ ဖဲ ရဲၣ်ခဲးစထၢၣ်ထံၣ်ကျိ, သဲးနီၣ်, အိဝဲၣ်, လးခံၣ်ဖၢ, ဒီး ထဲခိးနီၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢအဂၤတဖၣ် လၢတၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ်အဂီၢ်ဖဲလးခံၣ်ဖၢ, ထဲခိးနီၣ် ဒီး သဲးနီၣ်န့ၣ် တၢ်ဃုထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢ လံာ်ကဘျဲးပၤလၢခံတဘျီအပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- ပှၤလူၤခးတၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်စူးကၤ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ် လၢတၢ်ဟံၤပနီၣ်ဃၢ်အီၤတဖၣ် လၢ တုၤ-ဆိ, န့ၢ်-ဆိ အကျိအကျိအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်ဟံၤပတုၣ်သိလုၣ်အလီၢ် လၢအအိၣ်ဖဲ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤ လၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤ ဒီးတၢ်ဟံၤပနီၣ်ဃၢ်အီၤတဖၣ်အပူၤ ပှၤဟံၤပတုၣ်သိလုၣ် မ့တမ့ၢ် ဟံးန့ၣ်တၢ်လီၤ တသ့နီတဂၤဘၣ်. ဒီးစးထီၣ်လၢ မုၢ်နၤဒီ 10 န့ၣ်ရဲၣ် တုၤဆူ ဂီၤဒီ 5 န့ၣ်ရဲၣ် ပှၤဟံးန့ၣ်စူးကၤ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ် တသ့စ့ၢ်ကီးနီတဂၤဘၣ်.
- ထီရီၤတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢတဖၣ် လၢတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ် ဒီး ကီၢ်ခဲၣ်တၢ်လီၤကွၢ်လီၤအိၣ်ကဒုးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးဒီး ပှၤလူၤခးတၢ်ဖိတဖၣ် လၢအစူးကၤ ဒဲခိးခးတၢ်လၢတၢ်ဟံၤပနီၣ်ဃၢ်အီၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပှၤလူၤခးတၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်လူၤဝိမၤထွဲစ့ၢ်ကီး ထီၣ်ဒုၣ်ထံၣ် ဒီး ထီရီၤ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲကမျၢၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ် လၢအအိၣ်လၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢဟီၣ်ကဝီၤ လၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်ဟံၤပတုၣ်သိလုၣ်အလီၢ်တတီၤတီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤလၢတၢ်ဟံၤပနီၣ်ဃၢ်အီၤလၢ ဒီတနၤကျၢၢ်တၢ်စူးကၤအဂီၢ် ဖဲလီၢ်ကဝီၤလၢတၢ်ပၤဆၢကၤဃၢ်အီၤတဖၣ်အံၤအပူၤန့ၣ် ပှၤဟံၤတုၢ် တၢ်ကမ့ၢ်, ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိကုၢ်ဂီၤဒွဲ, မ့တမ့ၢ် ထီၣ်အဆူၣ်အံၤ တသ့ဝဲနီတဂၤဘၣ်.
- ဖဲကမျၢၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ်အပူၤ တၢ်လူၤခးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိကုၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တခါလၢအပူၤန့ၣ်, ပှၤစူးကၤ မ့တမ့ၢ် ပၤဃၢ်သဲးခိးကံၤဒီး တသ့နီတဂၤဘၣ်.

တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်လၢ တၢ်ဟံၤပနီၣ်ဃၢ်အီၤလၢ တၢ်လူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံၣ်အဂီၢ်

လေးခံဉ်ဖာ (Lac qui Parle) တာ်လိာ်ကွဲလီာ်အိဉ်ကဒု (ခွဲးပဲဉ်ဝုဉ် (Chippewa) ဒီး လေးခံဉ်ဖာ ကီာ်ရုဉ်တဖဉ်)

လေးခံဉ်ဖာ (Lac qui Parle) တာ်လိာ်ကွဲလီာ်အိဉ်ကဒု (ခွဲးပဲဉ်ဝုဉ် (Chippewa) ဒီး လေးခံဉ်ဖာ ကီာ်ရုဉ်တဖဉ်) ထဲတာ်လူဃးထီဉ် ဒုဉ်ထံဖဲ တာ်လူဃးတာ်မံလော်အလီာ်အကျဲ လာတာ်ဟံပနီဉ်ဃာ်အီတဖဉ်အကီာ်စါ စးထီဉ်လၢ အိးကထိဘၢဉ် 19 သီ ဟံတုလၢ ထီဉ်တာအခူအခါအကတၢာ်. တာ်ခးထီဉ်ဖဲလံာ်ဖဲတာ်မံလော်ဖဲ လၢအတမုာ်ဘၢဉ် ထီဉ်ဒုဉ်ထံန့ဉ် တာ်မၤန့ဉ်အီ. စးထီဉ်လၢ လါ အိးကထိဘၢဉ် 14 သီ ဟံတုလၢ လါနီဉ်ဝုဘၢဉ် 30 သီ တသ့ဘၢဉ်. တာ်ခးထီဉ်ဖဲလံာ်ဖဲတာ်မံလော်ဖဲ ဟံဃုဉ်ဒီး ဆိကဆီအမံ. န့ဉ် လၢကျဲအကတၢာ်တၢ်ပျဲဟ့ဉ်ခွဲးအီဖဲတာ်အခူအခါတဖဉ်အိးထီဉ်သးအခါန့ဉ်လီာ်.တာ်လူဃးတၢဟံန့ဉ်တၢ်ပျဲဟ့ဉ်ခွဲးစ့ာ်ကိး အီဖဲ လီာ်အိဉ်ကဒုအံန့ဉ်လီာ်.

ထဲးခီးနီဉ် တာ်လိာ်ကွဲလီာ်အိဉ်ကဒု (ဒီးတၢဉ်တူး ကီာ်ရုဉ်)

ထဲးခီးနီဉ် တာ်လိာ်ကွဲလီာ်အိဉ်ကဒုန့ဉ် တာ်အိးထီဉ်အီလၢ တာ်လူဃးထီဉ်ဒုဉ်ထံအကီာ် ဖဲတာ်လူဃးတာ်မံလော်အလီာ်အကျဲ လၢ တာ်ဟံပနီဉ်ဃာ်အီတဖဉ်အပူၤ ထဲခဲန့ဒုဉ်ထီဉ်တာ်အခူအခါအကတၢာ်စါန့ဉ်လီာ်.

- စးထီဉ်လၢ မံဉ်နီဉ်စိထီဉ် ကြး (Trunk)ကျဲမုာ်ဒိဉ် 62 အ 1.5 မံလော် ဒီး အကျဲအလီတကဟု လၢထဲးခီးနီဉ် ထီဉ်ဒုဉ် ထံလီာ်အိဉ် ကဒု အကလံးစးတာ်လီာ်အဆၢဒိတဘီ (ဖဲ ဒိတၢဉ်ဝုး (Cottonwood) ကီာ်ရုဉ် တာ်အကျဲလၢမုာ်န့ဉ်တကဟု ဒီးကီာ်ရုဉ်ကျဲမုာ် ဒိဉ် 7 လၢမုာ်ထီဉ်တကဟု အဘၢဉ်စၢၤ) န့ဉ် တၢ်တြီဃာ် တာ်လူဃးထီဉ်ဒုဉ်ထံ ကိးမံဒဲးန့ဉ်လီာ်.
- တာ်ပုးဃာ် တာ်လူဃးထီဉ်ဒုဉ်ထံ ဖဲထဲးခီးနီဉ် ထီဉ်ဒုဉ်ထံလီာ်အိဉ်ကဒုန့ဉ်လီာ်. ဘၢဉ်ဆဉ်, ပုၤတဆိဉ်သးမးတဖဉ် အခးဝဲ ထီဉ်ဒုဉ်ထံ ဖဲတာ်လူဃးတာ်မံလော်အလီာ်အကျဲ လၢတာ်ဟံပနီဉ်ဃာ်အီတဖဉ်အပူၤ သုလီာ်.

သံးနီဉ် တာ်လူဃးတာ်မံလော်ဟီဉ်ကဝီလၢတာ်ဟဆၢကၢၤဃာ်အီ

သံးနီဉ် တာ်လူဃးတာ်မံလော်ဟီဉ်ကဝီလၢတာ်ဟဆၢကၢၤဃာ်အီ အတၢ်လီာ်အဆၢန့ဉ် အဆိတလဲဝဲ တစဲးလီာ်. တၢ်တီဉ်ထီဉ် တာ်ပနီဉ်တဖဉ် ဖဲလီာ်ကဝီလၢအဆိတလဲသးတဖဉ်အပူၤန့ဉ်လီာ်. တာ်ခးထီဉ်ဖဲလံာ်ဖဲတာ်မံလော်ဖဲ, ဟံဃုဉ်ဒီး ဆိကဆီအ မံန့ဉ်, တာ်မၤန့ဉ်အီဖဲ တာ်လူဃးတာ်မံလော်ဟီဉ်ကဝီလၢတာ်ဟဆၢကၢၤဃာ်အီအပူၤ စးထီဉ်ဖဲ လါစဲးပတုဘၢဉ် 23 သီ တုဆူ လါအိးကထိဘၢဉ် 24 သီ တသ့ဘၢဉ်.

တာ်ကီာ်ထီဉ်သီ စနီထီဉ်တၢ် အခူအခါ (တာ်ရဲဉ်သဲကတီၤထီဉ်တၢ်ကဝီခိဉ်တာ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ)

မံဉ်နီဉ်စိထီဉ် တီဉ်ကျဲလၢ ကဟံဃုဉ်မၤသကိးတာ်လၢ တာ်ရဲဉ်သဲကတီၤထီဉ်တၢ်ကဝီခိဉ် တာ်ရဲဉ်တာ်ကျဲလၢ လါဖုဉ်တြျၢဉ်အါရံၤ, လါမံဉ်ရှး ဒီးလါအူဖျဉ် 2024 အပူၤန့ဉ်လီာ်. တာ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဘၢဉ်တာ်စးထီဉ်မၤကွၢ်အီ ဒ်သိးတာ်ကမၤ စ့ၢ်လီာ်. စနီထီဉ်တၢ်တဖဉ်အတၢ်ဟဲအိဉ်အါထီဉ်အသး ကီာ်မုာ်ဂီၢ်ဟု လၢအမၤပျဲမၤဖုး အဝဲသ့ဉ်အအံဉ်တုးတာ်မူတာ်မဲတာ် ဟီဉ်ကဝီန့ဉ်လီာ်. ပုၤဟံဃုဉ်မၤသကိးတာ်ကိးဂၤ ကဘၢဉ်အိဉ်ဒီး တာ်ရဲဉ်သဲကတီၤ ထီဉ်တၢ်ကဝီခိဉ် တၢ်ပျဲဟ့ဉ်ခွဲးတမံ ဖဲအလူၤဃုမၤန့ဉ် ထီတၢ်ကဝီခိဉ်တဖဉ် အခါန့ဉ်လီာ်.

ကိန်းစာဖိုင်တင်သိပ်တင်သိပ်တင်ဘျာတဖန်အတင်ဝှ်ကျါဝံင်

တဖန်ထဲကီစဉ်တၢ်သိညာ်တၢ်ဘျုးတဖၣ်ဘၣ်, ကီဝါစၢ်မ့ၣ်တၢ်သိညာ်တၢ်ဘျုးလၢဂံၤတဖၣ်အံၤ တၢ်စူးကျါစွၢ်
ကီးအီၤလၢ၊ တၢ်မၤန့ၣ်တၢ်, တၢ်ဟံးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်, တၢ်စိာ်ဆှၢတၢ် ဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖျိ ထံၣ်သုးလီၤသုးကျဲ
ဆံးဆံးဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ကျိၢ်တၢ်တံၤလီၤ. ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလၢဒီးကိးဂၤ ကြးယုထံၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢ ကီၢ်စၢ်ဖှိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢနီၢ်နီၢ်တဖၣ်အံၤအပူၤ လၢအမျဲၤဝဲ Title 50, Code of Federal Regulations, Part 20 န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢလၢအသးဆူညါ အဂၤတဖၣ် ကဘၣ်ထွဲဒီး ထံကီၢ်တၢ်မံၤလၢလီၤအိၣ်ကဒု ဒီးကီၢ်စၢ်တၢ်မံၤလၢတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ လီၤကဝီၤတဖၣ် လၢအအိးထီၣ်အသးလၢ ကမူၢ်တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လူၤဒေတၢ်မံၤလၢ်အကျိၢ်အကျဲလၢအတဖိးဒီးသဲစးတဖၣ်

တသွဝဲဒဉ်လၢနကလူၤခး ထိဉ်ဒဉ်ထံသုးလီၤသုးကျဲ-

- ယုတ်ဒီး ထု၊ ပျံသကွီ၊ ပုတ်၊ ကျိရဲးဖုတ်၊ ကျိဖုတ်ဖိ၊ ဆွဲးဘာတ်ကျိ (swivel gun), ကျိဘီးကတ် ဒီနွံဒီး 10 ကူး(ကူ), ကျိဘီးကတ်ဖီးဒိတ် (punt gun), လီဆုတ်ဒါကျိ, ကျိစဲး, တခွဲကနုတ်, တာ်စုတ်, ကသံပ်မူသိုး, တာ်လာအပိးဖီးထီပ်သု မ့တမ့် တာ်မးတယုတ်တပျုတ်.
- လာ တလါလီၤဘျုတ် မ့တမ့် တာ်ပီးတာ်လီၤလာအတထီပ်ဖိအါအါ လာအဟံၤခူသုနုတ်နုတ်လၢ ထံးဖဲဒိတ်အဖီလတ်.
- လာ စဲးချဲ မ့တမ့် ကဘီယာ်, မ့တမ့်ဘုတ်လၢ နမးသံဃာ်စဲး မ့တမ့် ထူထီပ်ကွၢ်ယာ်လုတ် ဒီးကဘီအံၤတလဲအသးလၢဘုတ်.
- ဒီဖျိစူးကါ ထီပ်အမူတဖုတ် ဒိတညီၣ်တဖုတ်အသိး.
- ဒီဖျိစူးကါ ထီပ်ကိးအသိပ် မ့တမ့် အကလုာ် လၢပုၤဖိတ်ဃာ်အီၤ မ့တမ့် တာ်လူၤမးဒီး ထီပ်ကိးအသိပ်ဒီးတာ်ကလုာ်တဖုတ်.
- ဖဲနအိပ်ဒီးကျိချံတမံၤမံၤလၢ အတမ့်ဘုတ် ကျိချံလၢတအိပ်ဒီးတာ်စုတ်တာ်ပျုတ်.
ကျိချံလၢတာ်ပျုတ်ခွဲး အီၤတဖုတ် အစရီၤနုတ် တာ်ဒီးနုၤအီၤသုဖဲ- www.fws.gov/story/2022-04/nontoxic-shot-regulations-hunting-waterfowl-and-coots-us
- ဒီဖျိကျိဘီးကတ်တမံၤ လၢအအိပ်ဒီးအသုတ်အါနုၤဒီးသၢဖျုတ်, မ့တမ့်ဘုတ်သၢပျုတ်လၢ နဆိုးဃာ်အီၤဒီး တာ်အသံးအကုာ်မၤပုၤတာ်ပူၤ (filler) 1 ကူ လၢတာ်သုးကွံာ်အီၤညီၣ်တသု.
- လၢမ့တမ့် ဒီဖျိတာ်မးစၢၤ, မ့တမ့် တာ်စူးကါ ကယံၤမ့် မိတ်တုတ်သိလုတ်, သိတ်လုတ်လဲၤတာ်လၢခိ, မ့တမ့်ကဘီယုၤ (နမ့မ့်ပုၤလၢ အနီၣ်ခိအဖီလတ်ဟူၤဂဲၤတသု မ့တမ့် တအိပ်ဒီး ခိတ် 1 ဒီ မ့တမ့် ခံခိလၢကနုတ်, နဆးတာ်လၢ ကါလၢအအိပ်ဂါတဟံၤ မ့တမ့် သိလုတ်အဂုၤလၢဘုတ်တာ်နုတ်အီၤလၢမိတ်တုတ် လၢအအိပ်ဂါတဟံၤတဆိအလီၤ သုလီၤ).
- ဒီဖျိပတ်လီၤတာ်အဆုတ် မ့တမ့် အိပ်လၢ တာ်လီၤလၢတာ်ပတ်လီၤတာ်အဆုတ်အပူၤ မ့တမ့် အဖီခိတ် ဖဲပုၤတကၢသုတ်ညါဝဲ မ့တမ့် ကြၢၤသုတ်ညါဝဲလၢ တာ်လီၤအံၤနုတ် တာ်ပတ်လီၤ မ့တမ့် တာ်ပတ်လီၤတာ်လဲ တာ်အဆုတ်. တာ်လီၤလၢတာ်ပတ်လီၤတာ်အဆုတ်တတီၤနုတ် တာ်ဆိကမိတ်အိၣ် ဘုတ်တာ်ပတ်လီၤနုတ်တာ်အဆုတ် အသိ 10 ဖဲတာ်သုးကွံာ် တာ်အဆုတ်ဝံၤအလီၤခံနုတ်လီၤ.

တၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ် တၢ်ပာ်ပနီၣ်

ပျားဟီးနီ၊ ထိပ်သူးလီ၊ သူးကျဲလှ၊ ပျားလူးခေးအီးတဖဉ် လာအမဲရကကီ၊ စာဖဉ်အပူ၊ အါနီဒီး တာ်ဟီးနီဒီးနီဘဉ်တာ်
တာ်ဟိပ်နီဉ် မှတမုာ် တာ်ဟီးနီဒီးနီဘဉ်တာ်တာ် တာ်ဟိပ်နီဉ်ခဲလက်ဟိဉ် တသုနီတဂဘဉ်.

တၢ်ဟံးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ် တၢ်ဟံပနီၣ် ဖဲပုၤလူၤခးတၢ်အဆၢကတီၢ်

ပုၤဟံးန့ၣ် မ့တမ့ၢ် စီၣ်ဆၢ ထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲလၢပုၤလူၤခးလီၤကွဲအီၤတဖၣ်, တၢ်မၤပနီၣ်အီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်တမၤပနီၣ်ဃၢ်အီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ ဖဲ မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်လီၤလၢတၢ်မၤန့ၢ်အီၤအဘၣ်စၢၤ ဒီး (a) ဖဲအမီထီၣ်ကါ မ့တမ့ၢ် ဒိဒိၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကျဲအကျဲတမံၤမဲၤ; မ့တမ့ၢ် (b) ဖဲအနီၣ်ကစၢ်ဟီၣ်ဒိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤလၢအလဲအိၣ်ဝဲတစါတလီၤ; မ့တမ့ၢ် (c) လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဖဲ ပုၤကွၢ်ထွဲဒိသဒါ ထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲတဖၣ်; မ့တမ့ၢ် (d) ဖဲလံာ်တၢ်; မ့တမ့ၢ် (e) ဖဲညီန့ၢ်တၢ်လီၤလၢပုၤစီၣ်ဆၢတၢ်, အါန့ၢ်ဒီးတတန့ၢ်ဘၣ်တန့ၢ် တၢ်ဟံပနီၣ်အံၤတသ့ဘၣ်.

တၢ်မၤသံမၤလၢာ်ဂီၤကလီတၢ် (WANTON WASTE)

နကဘၣ်ထဲးဂီၢ်ထဲးဘါလၢလၢလီၤလီၤလၢ ကဟံးန့ၢ်ကဒါက့ၤ ထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲတဖၣ် လၢနမၤသံ မ့တမ့ၢ် မၤဘၣ်ဒိအီၤ ဒီး ဟံထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢနတၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်နီၣ်နီၣ်အပူၤ ဖဲနခးထီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ကယံၤမ့ၢ်ထီၣ်လၢဘၣ်ဒိလၢနဟံးန့ၢ် ကဒါက့ၤအီၤတဖၣ်န့ၣ် နကဘၣ်မၤသံကွံာ်အီၤတဘျီဃီ ဒီးဂံၢ်ဒွဲးအီၤလၢနတန့ၢ်ဘၣ်တန့ၢ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအိၣ်လၢတၢ်လူၤခးတၢ်အလီၤအခါ, ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒၣ်လၢ နတၢ်ဟံးန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်နီၣ်နီၣ်အပူၤလီၤ. နထီၣ် တဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤပနီၣ်အီၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ် ဝံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တဝံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဖဲနအိၣ်လၢတၢ်လူၤခးတၢ်အလီၤအခါန့ၣ် နဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်ဆူ ပုၤအဂၤတဂၤတသ့ဘၣ်.

တၢ်မၤပနီၣ်ဃၢ်တၢ်

နဟံလီၤ မ့တမ့ၢ် ဟံတၢ် ထီၣ်သုးလီၤသုးကျဲတဖၣ် လၢတၢ်လီၤတတီၤတီၤ မ့တမ့ၢ် လၢပုၤအဂၤ အတၢ်ပၤဃၢ်အပူၤတသ့ ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်, ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ နမ့ၢ်မၤပနီၣ်ဃၢ်အီၤ အိၣ်ဒီး နစုဆဲးပနီၣ်, လီၤအိၣ်ဆိးထံး, ထီၣ်အနီၣ်ဂံၢ် ဒ်အကလုာ်အိၣ် ဝဲအသိး ဒီးမုၢ်နီၣ်လၢနမၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် တၢ်အံၤသ့ဝဲဒၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစူးဖျိၣ်ရိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်

နလူၤခး ထီၣ်ဖိသုးလီၤသုးကျဲ လၢတၢ်မၤဖျိၣ်အီၤ, တၢ်နီၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်အီၤ, တၢ်မၤစူးဖျိၣ်ရိၣ်ဖျိၣ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤကတၢထီၣ်အီၤ တဖၣ် လၢသိၣ်လုၣ်လဲၤတၢ်ဒီးစဲး မ့တမ့ၢ် ကဘီယၢ် တသ့ဘၣ်.

တၢ်ကတဲာ်ကတီၤထီၣ်

တချူးနစီၣ်ကွံာ်အဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်ခးတၢ်အလီၤအကျဲအပူၤန့ၣ် နကတဲာ်ကတီၤ ထီၣ်ဖိသုးလီၤသုးကျဲတဖၣ် (ထီၣ်လွၢ်တဟံ ဘၣ်) လၢာ်လၢာ်ဆုဆုတသ့ဘၣ်. ကွၢ်လံာ်ကဘျီးပၤ 13 တက့ၢ်.

တၢ်မၤကမၣ်တၢ်ခံမံခံကပၤ

တၢ်လုၣ်သ့ၣ်ခါပတၢ် ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ် ထီၣ်ဖိသုးလီၤသုးကျဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါန့ၣ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကီး တၢ်လုၣ်သ့ၣ်ခါပတၢ် ကီၢ်စၢ်တၢ်သိၣ် တၢ်သီတၢ်ဘျါတဖၣ်လီၤ.

ထီၣ်လၢတၢ်ဒိသဒါဃၢ်အီၤတဖၣ်

ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ်သဲးစး ဩဃာ်ဝဲ တၢ်မၤသံ ထီၣ်ဖိသုးလီၤသုးကျဲတဖၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါအါအဂီၢ်

ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ် တၢ်လူၤခးထီၣ်ဖိသုးလီၤသုးကျဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါတဖၣ်န့ၣ် ပုၤဒီးန့ၢ်အီၤသ့ဖဲ 50 CFR တၢ်နီၤဖး 20 အပူၤသ့ န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ် ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်လူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံဒီးသဲးစးအံၤန့ၣ်, ဆဲးကျိးဆဲးကျါဘၣ် Division of Law Enforcement, U.S. Fish and Wildlife Service, 5600 American Blvd. W, Suite 990, Bloomington, MN 55437-1458 တက့ၢ်. လီၤတံစီ - 612-713-5320.

ထံကီၢ်တၢ်မၤလၢာ်လီၤအိၣ်ကဒု အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါလီၤဆီတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကလီၤဆီဒီး ကီၢ်စၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါတဖၣ်လီၤ

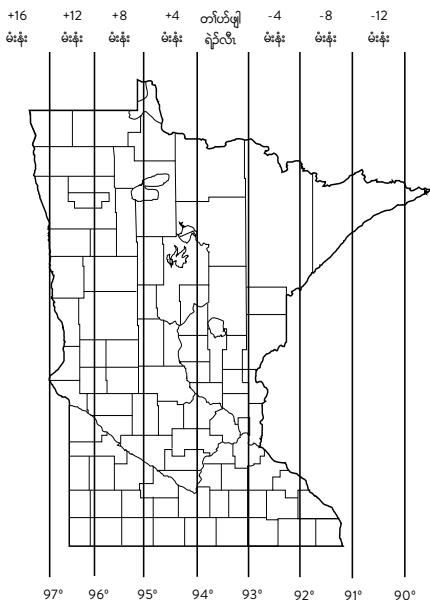
ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်လီၤလၢနအိၣ်ဒီးလဲၤခးတၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ဝံသးစုၤဃုထီၣ်န့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ လီၤအိၣ်ကဒုအံၤ အတၢ်လူၤခး တၢ်မၤလၢာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါလီၤဆီတဖၣ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် ပိာ်ပုၤယဲၤကျိၤအံၤအခဲ ဒ်သိးကဃုထီၣ် လီၤအိၣ်ကဒုတခါစုာ်စုာ် အပုၤယဲၤသန့ ဖဲ www.fws.gov

တၢ်ခးတၢ် အဆၢကတီၢ်တဖၣ်

တၢ်ခးတၢ် အဆၢကတီၢ်တဖၣ်လၢ ထီၣ်ဖိသုးလီၤ သုးကျဲတဖၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဝဲ တချုးမ့ၢ်ဟဲထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံၣ်တုၤ မ့ၢ်န့ၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ, ဘၣ်ဆၣ် ဖဲ ထီၣ်ဒုၣ်မံၤအခူအခါ လၢတၢ်ခးတၢ်အဆၢကတီၢ် လၢထီၣ်ဒုၣ်မံၤအဂီၢ် စးထီၣ်ဖဲ မ့ၢ်ဟဲထီၣ် တုၤ မ့ၢ် န့ၣ်လီၤ ကတီၢ် တဟ်ဘၣ်.

တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ အဆၢကတီၢ် ဟီၣ်ကဝီၤ ခွဲခါန့ၣ် အိၣ်ဖျါဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်ကီၢ်စဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ (စုထွဲ)အပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဟဲထီၣ်ဒီး မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ အဆၢကတီၢ်တဖၣ် လၢတၢ်ကစူၤကါအီၤလၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢအဂီၢ်လၢဟီၣ်ကဝီၤအိၣ်လၢ "တၢ်ဟံၣ်ဖျါရဲၣ်အပူၤ"န့ၣ် အိၣ်ဖျါဝဲဒၣ်ဖဲတၢ်ဟံၣ်ဖျါ ရဲၣ်လီၤအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ (စုထွဲ). လၢဟီၣ်ကဝီၤ အဂၤတဖၣ်အဂီၢ်,ထၢန့ၣ်အါထီၣ်မ့တမ့ၢ်ထုးကွံာ် မံၤန့ၣ်တဖၣ်လၢ အိၣ်ဖျါဖဲ ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအံၤအဖီခိၣ်ဆူ တၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်လၢ အအိၣ်ဖျါလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါ ရဲၣ်လီၤအံၤအပူၤတက့ၢ်.

ဂီၢ်ထံးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ- U.S. Naval Observatory

သိးထီၣ်အီၤတက့ၢ်.

ထံခိၣ်နီၣ်ကျိၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတဖၣ် လီၤအုးလၢ ထီၣ်ဒုၣ်ချံတဘျီအဖီလၢ ဒီးဒုးကဲထီၣ် ချံလီၤတကျါတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး အါန့ၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး လၢကျိတၢ်ဘၣ်ဖုးဘၣ်ပျီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်လံာ်ဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်အကလီ ဘၣ်ထွဲဒီး ထီၣ်ဒုၣ်ချံတၢ်ပူၤဖျဲးဘၣ်ဘၢအဂီၢ် ဆဲးကျိးဘၣ် မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် DNR တက့ၢ်. ဆဲးကျိး 888-MINNDNR မ့တမ့ၢ် ဆုၢ်အံၤမုၢ်လဲၤဆူ

info.dnr@state.mn.us

m DEPARTMENT OF NATURAL RESOURCES

မိုးဟဲထီၣ်/မိုးန့ၣ်လီၤ အတၢ်ဟံၣ်ဖျါရဲၣ်လီၤ

သန့ၤထီၣ်သးလၢတၢ်လီၤတၢ်ကျဲအဖီခိၣ်, တၢ်ဆၢကတီၢ်အိၣ်ဖျါလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါရဲၣ်လီၤအံၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ် လီၤဆီဝဲဒၣ်လီၤ.
လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလီၤတၢ်လီၤဆး ဘၣ်ထွဲဒီးန့ၣ်လီၤကဝီၤအဂီၢ် ကွၢ်လၢအိၣ်လဲၣ် www.dnr.state.mn.us/sunrise-sunset

မိုးနံၤ	စးပတုဘၣ် ကီၤဒီး မိုးဟဲထီၣ်	စးပတုဘၣ် ဟါဒီး မိုးန့ၣ်လီၤ	အီးကထီဘၣ် ကီၤဒီး မိုးဟဲထီၣ်	အီးကထီဘၣ် ဟါဒီး မိုးန့ၣ်လီၤ	ခိၣ်စ့ဘၣ် ကီၤဒီး မိုးဟဲထီၣ်	ခိၣ်စ့ဘၣ် ဟါဒီး မိုးန့ၣ်လီၤ	ခိၣ်စ့ဘၣ် ကီၤဒီး မိုးဟဲထီၣ်	ခိၣ်စ့ဘၣ် ဟါဒီး မိုးန့ၣ်လီၤ
1	6:35	7:51	7:11	6:54	7:51	6:02	7:31	4:33
2	6:36	7:49	7:12	6:52	7:52	6:00	7:32	4:33
3	6:37	7:47	7:13	6:51	7:54	6:00	7:33	4:33
4	6:38	7:45	7:14	6:49	7:55	5:58	7:34	4:32
5	6:39	7:44	7:16	6:47	6:57	4:57	7:35	4:32
6	6:41	7:42	7:17	6:45	6:58	4:55	7:36	4:32
7	6:42	7:40	7:18	6:43	7:00	4:54	7:37	4:32
8	6:43	7:38	7:19	6:41	7:01	4:53	7:38	4:32
9	6:44	7:36	7:21	6:40	7:02	4:51	7:39	4:32
10	6:45	7:34	7:22	6:38	7:04	4:50	7:40	4:32
11	6:47	7:32	7:23	6:36	7:05	4:49	7:41	4:32
12	6:48	7:30	7:25	6:34	7:06	4:48	7:42	4:32
13	6:49	7:28	7:26	6:32	7:08	4:47	7:43	4:32
14	6:50	7:27	7:27	6:31	7:09	4:46	7:44	4:32
15	6:51	7:25	7:28	6:29	7:10	4:45	7:44	4:32
16	6:53	7:23	7:30	6:27	7:12	4:44	7:45	4:32
17	6:54	7:21	7:31	6:25	7:13	4:43	7:46	4:33
18	6:55	7:19	7:32	6:24	7:14	4:42	7:46	4:33
19	6:56	7:17	7:34	6:22	7:16	4:41	7:47	4:33
20	6:57	7:15	7:35	6:20	7:17	4:40	7:48	4:34
21	6:59	7:13	7:36	6:19	7:18	4:39	7:48	4:34
22	7:00	7:11	7:38	6:17	7:20	4:39	7:49	4:35
23	7:01	7:09	7:39	6:16	7:21	4:38	7:49	4:35
24	7:02	7:08	7:40	6:14	7:22	4:37	7:50	4:36
25	7:03	7:06	7:42	6:12	7:24	4:36	7:50	4:37
26	7:05	7:04	7:43	6:11	7:25	4:36	7:50	4:37
27	7:06	7:02	7:44	6:09	7:26	4:35	7:51	4:38
28	7:07	7:00	7:46	6:08	7:27	4:35	7:51	4:39
29	7:08	6:58	7:46	6:07	7:28	4:34	7:51	4:39
30	7:09	6:56	7:48	6:05	7:30	4:34	7:51	4:40
31			7:50	6:03			7:51	4:41

ဆဲးကျိုးဘဉ်ပုတကွာ်

ပုတဲကျိုးထံတၢ်ဖိတဖဉ်အိဉ်ဝဲဒဉ်လၢ ကစံးဆၢနတၢ်သံကွၢ်တဖဉ်လီၤ.

လဲးစ့ဉ်, တၢ်ဟ့ဉ်မံၤ ဒီးတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ- မုၢ်ခိဉ်ထံးပူၤ-မုၢ်ယံးနံၤ ဂီၤ 8 တုၤ ဟါ 4:30 န့ဉ်ရံဉ်.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထီၣ်ရီၤ- မုၢ်ခိဉ်ထံးပူၤ-မုၢ်ယဲးနံၤ ဂီၤ 8 န့ဉ်ရံဉ် တုၤ ဟါ 6 န့ဉ်ရံဉ်, မုၢ်ယုးနံၤ ဂီၤ 8 န့ဉ်ရံဉ် တုၤ ဟါ 4:30 န့ဉ်ရံဉ်

888-MINNDNR or 651-296-6157

info.dnr@state.mn.us

mnwildlife

mn_wildlife

TURN IN POACHERS

24-န့ဉ်ရံဉ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူလီတဲစိကျိၤ; 800-652-9093

DEPARTMENT OF
NATURAL RESOURCES

500 Lafayette Road

St. Paul, MN 55155-4040

888-MINNDNR or 651-296-6157

www.mndnr.gov

မံဉ်န့ဉ်စိထံဉ် DNR န့ဉ် တြီဃာ်ဝဲ တၢ်ကွၢ်မံဉ်တၢ် လၢအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကွၢ်ဒီးတၢ်ဖဲးစၢၤမၤတဖဉ်အပူၤ လၢအသုန့ၤထီဉ်အသးလၢ က လုဉ်ခူဉ်, ဖဲးဘဉ်လွၢ်, တၢ်စိုဉ်တၢ်န့ဉ်, တၢ်ဘဉ်တၢ်ဘါ, ထံဂီၢ်ကီၢ်ထံး, မုၢ်ခိဉ်ထံး, ကမုၢ်တၢ်တိစၢၤမၤတၢ်အိဉ်သး, သးန့ဉ်လၢ, မုၢ်ခိဉ် တၢ်သးစဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်တဆိဉ်သးမးအဖီခိဉ် န့ဉ်လီၤ. ဒ်သးကတုၤအိဉ်စူးကါ မ့တမ့ၢ် ဟံးဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ DNR တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကွၢ်တဖဉ် ဒီးတၢ်ဖဲးစၢၤမၤတဖဉ်အဂီၢ်, ပုတဲဆိဉ်သးမးတဖဉ် ဃုထီဉ်ဝဲ တၢ်ဆိတလဲမၤဂ့ၢ်ထီဉ်တၢ်တဖဉ် ခီဖျိ ဆဲးကျိုး DNR ADA Title II ဖိးမံမူခိဉ် ဝဲ info.dnr@state.mn.us မ့တမ့ၢ် 651-296-6157 သုန့ဉ်လီၤ. တၢ်သံကွၢ်သံဒီးလၢတၢ်ကွၢ်မံဉ်တၢ်အဂီၢ် ပုၤကြးဆုးအီၤ ဆူ Minnesota DNR, 500 Lafayette Road, St. Paul, MN 55155-4049; မ့တမ့ၢ် ကမုၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယံးတဖဉ်ဝဲဒး (Office of Civil Rights) အအိဉ်န့ဉ်လီၤ. U.S. Department of the Interior, 1849 C. Street NW, Washington, D.C. 20240.

© 2023, State of Minnesota, Department of Natural Resources.

တၢ်စဲကျိုးထုးထီဉ်အီၤ ခီဖျိစူးကါ တၢ်ဒီးတၢ်လုဉ်-မဲဉ်ထံလီၤ. ဝံသးစူၤ သူကဒါကုၤအီၤတက့ၢ်.

FAW_0049_23

OFFICE OF THE MINNESOTA SECRETARY OF STATE

REGISTER TO VOTE

www.sos.state.mn.us/elections-voting